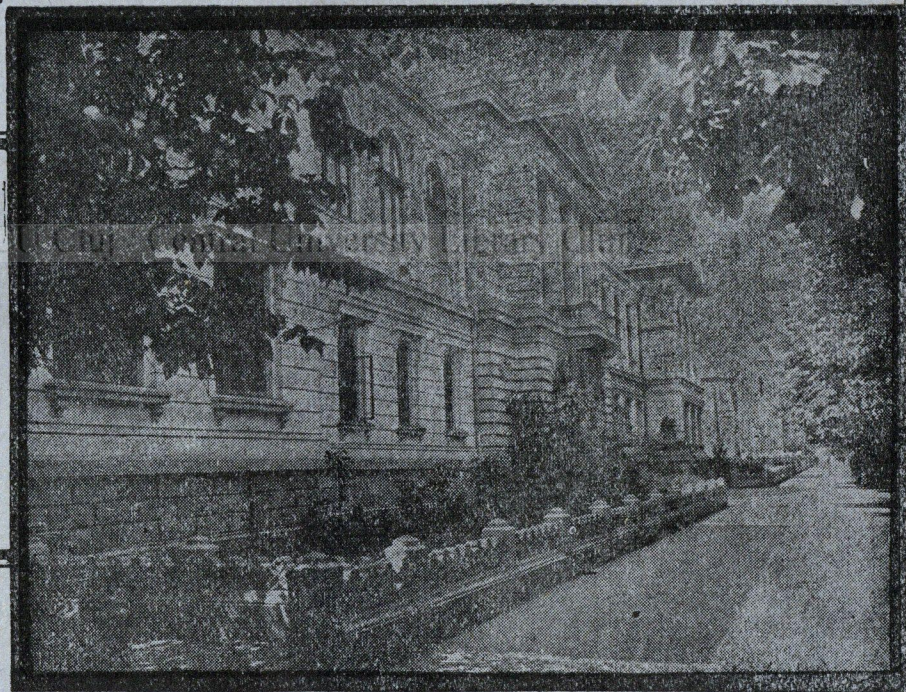

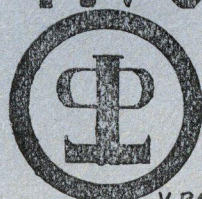
SRIERUL
LLICEULUI

SFINTII PETRU SI PAVEL

DIN PLOESTI

V.BORZ.

Directori : } **Prof. N. Chir.-Dimancea**
Prof. N. I. Simache

Comitetul societății culturale „Ion L. Caragiale-Mlădița”.

Președinți de onoare :

D-l Prof, Aurelian Moșoiu

Directorul liceului d-l Prof. S. Teodorescu

Vice președinți de onoare

D-l Prof. Dr. N. Chiriac-Dimancea.

D-l Prof. Bernard Schnapp.

D-l Prof. Nicolae Simache.

Profesorii liceului, cari activează în sânul societății, sunt membrii de onoare.

Președinte activ

Hariton Radu cl. VIII-a Lt.

Vice președinți :

Niculescu P. Radu cl. VII-a Șt.

Teodorescu Ștefan cl. VI-a A.

Țigănuș Nicolae cl. VI-a B.

Secretari :

Dumitrache-Godeni D. I. Ion cl. VIII-a Lt.

Opriș V. Mihai cl. VII-a Lt

Ajutori de secretari:

Pătrașcu Paul cl. V-a A.

Brezeanu Ion cl. V-a A.

Casier

Aileni V. Ștefan cl. VIII-a Șt.

Ajutor de casier

Rădulescu D. C-tin cl. V-a B.

Bibliotecari :

Alexandrescu Mihai cl. VI-a A.

Crivăț C-tin cl. VI-a A.

Coperta : V. Borzești

CHRISTOS A INVIAT!

*In noaptea asta sfântă,
Când firea se'nvestmântă
In straiu de sărbătoare
Și clopotele bat, —
Plecați-vă popoare,
— Christos a înviat!*

*Ce vânturi abătură:
Spre voi aprinsa ură?
Jos arma purtătoare
De moarte și păcat!...
Ingenunchiați popoare,
— Christos a înviat!...*

*Spre slava Lui înaltă
Aprindeți la olaltă
O candelă'n altare
Cu cugetul curat,
Iubiți-vă popoare,
— Christos a înviat!...*

*Obida grea se stânge
In râuri mari de sânge!...
Păcatul nostru, oare,
Va fi de cer ertat?
Rugați-vă, popoare,
— Christos a înviat!...*

*In noaptea asta sfântă,
Când clopotele cântă
Un imn de adorare
Lui Christ crucificat, —
Cântați, cântați, popoare,
— Christos a înviat!...*

PATRAȘCU PAUL
cl. V. A.

ȘCOLIE STATIZATE

Scolile statizate sunt instituțiuni cari alături de cele oficiale, se trudesć după *putință* și împrejurări, să dea educație și instrucție tinerilor cari fără locuri în școlile statului, *înfeleg* totuși a merge pe calea învățaturii.

Aceste școli se țin deci la pas cu cele de cuviință întru învățatură temeinică și educație sănătoasă, atât cât idealul unei *școli adevărate*, se poa-

te urmări, alături de contingențele comerciale, cari orcât — s'ar zice — se găseșć la temelia lor, contingențe cari la ele sunt inevitabile, deși trebuie să recunoașćem că și școala oficială *tinde* în mod firesc la întreținerea obștească, particulară, azi mai puțin, mâine, cu siguranță în întregime.

Și atunci, aceste școli pentru a-și motiva existența și pentru a creia în-

crederea obștească în destinul lor, caută din răspuțeri să-și apropie toate dezideratele învățământului în genere, bineînțeles unele mai mult, altele mai puțin, după cum *crezul școlii adevărate este însușit* mai temeinic sau mai puțin temeinic.

Pentru *însușirea* crezului de mai sus, este bine ca această școală să fie socotită de conducătorii ei ca un scop și nu ca un mijloc, căci numai astfel — cred eu — se poate motiva, se poate menține, se poate crede în *necesitatea* scopului pentru care a fost creietă, și în virtutea căreia își cere dreptul la existență.

Numai sub acest aspect poate dăinui, poate da roade, poate fi de folos; *contrar*, rămâne o simplă afacere comercială care va cădea sub propriile ei păcate mercantile.

De altfel, fie bine luat în seamă, unde într'o astfel de școală, nu să-lăsluește *duhul neîntinat al școlii*, aceea va cădea mai curând decât se poate crede.

Căci oricâtă „reclamă” s'ar face; oricâtă „aureolă” s'ar afixa; oricâtă „supraestimare” s'ar trâmbița, *realul* și *adevărul* totdeauna vor ieși la iveală, ca untdelemnul deasupra apei. Căci oricât oportunist și ignorantă, în ale învățătorei, ar exista la cei ce bat la ușile ei, la urma urmei, *adevărul evident* va fi stigmatul *inevitabil* ce se va așeza pe frontispiciul așezământului de cultură ce se cheamă azi „școală

statizată”. Și acest adevăr va eși la iveală cu atât mai repede, cu cât în această țară se va ajunge mai curând la convingerea, că învățătura nu se mai poate rezuma și rezema numai pe posedarea diplomei, ci pe *putința de verificare temeinică* a ceea ce diploma arată.

Și va veni vremea aceasta mai curând decât credem noi.

În felul acesta și școala oficială și cea statizată își vor face bilanțul pe care trebuie să-l închee în anumite epoci de viațuire socială a unui popor. Și pentru că vremile sunt grele, din ce în ce mai grele, pentru ceea ce se numește „stat și exigențele lui”, prevăd că școala va fi lăsată din ce în ce mai mult în grija și seama societății. Pentru această perspectivă, urez școlii statizate să se pregătească cât mai temeinic și adevărat, căci numai astfel va putea dăinui și va putea să-și îndeplinească și rostul de adevărată școală, chit că ea se întreține în elementele sale materiale, din banul particular. Din potrivă, susținută de banul particular, dar mergând pe căile adevărului și dreptății va aduce lumină, iar în speță, în inimile și cugetele celor cari, spicuitori ai cărții sunt îndăținați de legile firii, să ducă mai departe an de an, veac de veac, destinele unei nații.

STOICA TEODORESCU

DIRECTORUL LICEULUI

Sf-șii Petru și Pavel-Ploești

CARMEN SYLVA

Carmen Sylva, prima regină a României, s'a născut în Neuwied la 29 Decembrie 1843. Rinul cu pădurile și castelele sale i-a fost farmecul copi-

lăriei. Spiritul mistic și romantic al timpului și locului de naștere au făcut ca mica principesă Elisabeta de Wied să capete de timpuriu o deo-

sebită înclinare spre visare. Cultura sufletească și-a căpătat-o dela tatăl său, Wilhelm, principe de Wied, care a dat la iveală interesante lucrări filosofice, și dela mama sa Maria de Nassau, o femeie împodobită cu cele mai frumoase virtuți.

Încă de mică, ea a început să citească — și a cetit în copilărie și adolescență toate cărțile frumoase și folosite din literatura germană și din literatura universală în original, căci ea cunoștea un mare număr de limbi.

...În anul 1869, tânărul principe Carol de Hohenzollern alegându-și de tovarășă a vieții pe principesa de la Rin, Carmen Sylva a fost adusă în Bucureștii de atunci, cu străzile strâmte, rău pavate și slab luminate, lăsându-și nu fără părere de rău tovarășii din copilărie, Rinul, Wiedbachul, codrul și cântecul — dar pe care în curând îi regăsi la noi sub înfățișarea Dunării, Peșului și Carpaților.

Și astfel principesa Elisabeta a uitat micul principat, cu vechea-i civilizație, în care trăise și a prins drag de capitala noastră patriarhală dealtădată, cu multe și frumoase biserici, cu clopote, care cântau armonios în lumina înserării sau în farmecul cerului senin de dimineață.

Și ea s'a alipit de poporul său, pe care-l iubea ca pe un popor bun și viteaz, a cărui istorie ea a învățat-o, și i-a scris acele frumoase legende, în care e preamărită vitejia bărbaților și virtuțile femeilor.

...La 8 Sept, 1870 clopotele bisericilor anunțau că familia domnitoare căpătase o copilă, care primi numele de Maria — dar ea nu trăi decât până la 28 Martie 1874, când muri în palatul dela Cotroceni în Vinerea Mare și fu înmormântată în ziua Invierii.

Tot poporul plânge și participă la durerea părinților.

Carmen Sylva se sbuciumă și plânge ca o mamă îndurerată :

*„Dulce e și fermecată
Dâmboviță, apa ta —
Cel ce te-a băut odată
Vecinic tot la tine-ar sta.*

*M'ai legat tu dulce nume,
De-al tău mal tu m'ai legat,
De când doarme aci'ngropat
Ce-am avut mai drag pe lume“.*

sau :

*„In zare se răsfrânge
Portretul ei, pe-un mic mormânt,
Surâde cu surâsul sfânt,
De fluturi sărutat, de vânt
Ea doarme doar.... Nu plânge!“*

...Răsboiul nostru dela 1877 a creat legătura cea mai puternică între doamna Elisabeta, poeta Carmen Sylva, și poporul nostru. Cu o putere uimitoare de muncă, ea organizează serviciul pentru îngrijirea răniților, cu ajutorul doamnelor din societate, care răspunseră grabnic la apelul său. Zi și noapte tânăra principesă stătea în mijlocul fiilor patriei, aduși răniți de pe câmpul de luptă. Ea le împărțea daruri, cuvinte de mângâiere și îmbărbătare, pansa rănille sângerânde cu mâinile ei frumoase, și-i îngrija cu o mare abnegație și un devotament nemărginit.

Poporul recunoscător i-a dat cu toată dreptatea, numele de : „Mama Răniților“.

Dar ea își manifestă iubirea față de popor nu numai prin această operă de ajutorare, determinată de răsboiul, care ne-a adus independența și regalitatea, ci și prin o sumă de fapte atât de importante și atât de variate în literatură și artă, precum și în domeniul asistenței sociale, mărturii neperitoare despre ceea ce a fost Carmen Sylva și ce a făcut ea pentru țara sa și pentru poporul său.

Regina Elisabeta a organizat asistența socială, înființând societăți de binefacere și luându-le sub patronajul și supravegherea sa. „*Vatra Luminoasă*” este opera sufletului său generos și iubitor de oameni.

„Ea rămăsese toată viața viteaza apărătoare și ocrotitoare a celor părăsiți, desnădăjduți și stingheri. Era aceeași — spune M. S. Regina Maria — care fusese când ne întâlniserăm pentru întâia oară la Segenhaus, când descoperii pe Carmen Sylva cu ciudatul ei alai de orbi, de ologi, de surzi, de muți”. 1).

Carmen Sylva a creat arta românească, precum și industria casnică românească, care nu este de cât o manifestare de artă.

„Când Elena Cornescu veni și-i ceru înaltul sprijin pentru înființarea societății „*Furnica*” de cusături și broderii naționale, regina primi cu entuziasm și fu cea dintâi care îmbracă costumul național românesc, exemplul urmat cu sfîntenie de toate doamnele din vremea aceea”. 2).

Regina era nu numai o remarcabilă scriitoare, dar și o fină muzicantă și o bună artistă în pictură și broderie.

Deși inzestrată dela natură cu atât de multe și bogate daruri, ea a ținut, venind în țară, să ia lecții de țesătorie și să se ocupe cu plăcere și cu multă stăruință de această artă casnică românească.

„Măinile ei harnice și totdeauna active, mânuiiau suveica cu o dibăcie neasămuită, țesând cu mișcări de aripă, pânze de păianjen, care deveneau perdeluțe sau fețișoare pentru icoanele sfinte dela bisericile din Sinaia sau Curtea de Argeș.

1) Maria, Regina României, Povestea Vieții mele, vol. III p. 23.

2) Aida Vrioni. Conferința ținută la Fundația Carol, 5 Martie 1933.

Alte ori picta pe pergament chipuri de îngeri pentru cărți bisericești”.

—Evanghelia dela Curtea de Argeș făcută de ea va rămâne o operă de mare valoare artistică.

„Adesea cânta la piano câte un trio de Beethoven, Schubert, Schumann, Mendelshon, etc. cu Enescu, al cărui geniu îl ghicise prin intuiția ei pătrunzătoare, cu Dinicu, marele nostru muzicant, căruia orchestra simfonică de azi îi datorește atâta.

Le cânta aceste triouri, cu avântul care-l pune în orice făcea, cu cel mai tineresc entuziasm”. Irina Procopiu, Amintiri.

Avea o rară ușurință de a scrie și vorbi. Glasul ei era o muzică dulce care fermeca și subjugă. Cătia minunat — așa de frumos încât cei cari o ascultau rămâneau ca vrăjiți și multă vreme le cânta în minte melodia caldă a glasului regal.

Opera literară a Carmen Sylvei este bogată și variată : poezii, drame, legende, basme, descrieri, etc., cu subiecte luate din viața poporului român.

În anul 1881 apar : *Rumänische Dichtungen*, care conține în traducere poezie populară, versuri din Vasile Alexandri, Mihai Eminescu, Dimitrie Bolintineanu, Al. Candiano Popescu, K. Konachi, etc.

În anul 1882 apare : „*Aus Carmen Sylvas Königreich*, I. Band, *Pelesch Märchen*” — care a fost tradusă în românește sub numele : „*Poveștile Peleşului*”.

Acest volum conține legende existente la noi sau create de Carmen Sylva în legătură cu munții noștri și diferite localități, astfel : Vârful cu dor Furnica, Piatra Arsă, Jepii, Caraimanul, Valea Cerbului, Peștera Jalomicioarei, Râul Doamnei, Ceahlăul, etc.

În anul 1885 apare al II-lea volum

din : „*Aus Carmen Sylvas Königreich. Durch die Jahrhunderte*“ (Din regatul Carmen Sylvei — de prin secole).

Acest volum conține legende din trecutul poporului nostru precum : Fiica lui Decebal, Mama lui Ștefan cel Mare, Movila lui Burcel, În Vrancea, Meșterul Manole, Miorița, Constantin Brâncoveanu, Jianu, Căderea Vidinului, etc.

„*Der Rhapsode von Dimbowitza*“, conține cântece populare culese de d-șoara Elena Văcărescu și traduse de Carmen Sylva în versuri fără rimă.

Descrierea Bucureștilor.

În 1904 : *Die Rheintochters Donaufahrt* (Călătoria pe Dunăre a fiicei Rinului) este descrierea unei excursiuni pe Dunăre, cum obișnuia să facă anual familia regală.

Lucrări dramatice : „*Mărioara*“ reprezentată la Praga și Nürnberg.

„*Meșterul Manole*“ reprezentată cu mare succes la Viena „*Neaga*“ la Stockholm.

Poemul „*Jehova*“ în l. germană și în traducere franceză de d-șoara Elena Văcărescu.

Romanul : Deficit.

Romanul : „*Astra*“ în colaborare cu Mite Kremnitz, apărut sub pseudonimul „*Dito și Jdem*“.

În limba franceză : *Les pensées d'une reine.*

Poezii : „*Meine Ruh*“, 1884, „*Heimat*“ 1891.

Întreaga operă a Carmen Sylvei e străbătută de o profundă notă de tistețe și învăluită într'o rară noblețe de sentimente, unită cu o sensibilitate tot atât de rară și uneori cu un puternic dramatism. În versuri găsim alături de un lirism înaripat, aceeași nevoie de adâncire filosofică. (A Vrioni).

Într'o literatură atât de bogată, cum este literatura germană, Carmen Sylva

ocupă un loc de onoare, mai ales în lirica germană prin cântecele sale, „*anmutige Lieder*“, cum le numește Robert König 1) și din care unii autori de istorie literară citează spre a scoate în evidență valoarea lor. 2).

Dar adevărata valoare literară a operelor Carmen Sylvei nu o poate nimeni înțelege mai bine ca noi, Românii, pentru că ea a trăit în mediu românesc, s'a inspirat din acest mediu frumos și curat românesc, a simțit aceleași dureri și aceleași bucurii împreună cu noi, slăvindu-ne virtuțile și indentificându-se cu noi.

Opera literară a Carmen Sylvei are și o mare valoare națională pentru noi. „Prin traducerile făcute în limba germană din poezia noastră populară și din poezii noștri de seamă, străinătatea a putut să afle că poporul peste care domnește Carmen Sylva are și o bogată literatură populară și o frumoasă literatură cultă și ea a deschis istoricilor și criticilor literari drumul spre cunoașterea noastră, dându-li-se posibilitatea să ne înțeleagă și să ne judece după merit 3)“.

În acest chip, Carmen Sylva a avut sublimul rol de misionară a noastră printre celelalte neamuri, exercitând acest apostolat cu tot sufletul pentru noi și isbutind să-l înfăptuiască atât prin talentul ei de scriitoare, dar și prin autoritatea și stima regală.

Cât de mult a contribuit ea ca țara noastră să fie cunoscută peste hotare se vede și din faptul că în străinătate România era numită adesea : „le pays de Carmen Sylva.“

....După moartea regelui Carol, întâmplată în toamna anului 1914, re-

1). R. König *Deutsche Literaturgeschichte*, II, 313, Leipzig, 1920.

2). Eduard Engel *Geschichte der deutschen Literatur*, II, 367, Leipzig, 1920.

3). Prof. Simion Măndrescu, *Românii și România în oglinda scrisului Carmen Sylvei*, 1936.

gina Elisabeta s'a retras la Curtea de Argeș, în reședința regală de lângă frumoasa catedrală.

Acolo în apropierea mormântului primului și marelui nostru rege, a închis ochii îndurerăți Carmen Sylva în dimineața zilei de 2 Martie 1916.

A fost înmormântată lângă tovarășul de viață, la Curtea de Argeș, în frumoasa biserică albă, aurie și albastră ca peruzeaua, la care privea cu atâta dragoste...

„Indeplinirăm cu evlavie — spune M. S. Regina Maria — dorința ei atât de des rostită în clipele-i de entuziasm.

George Enescu transcrisese pe vremuri pentru orchestră un quartet de Haydn, care îi plăcea ei cu deose-

bire și adesea ne spusese că dorește să i se cânte la înmormântare :

„Mein letztes Quartet“ (ultimul meu quartet).

Socotirăm ca o datorie sfântă pentru noi să împlinim fiecare lucru așa cum îl dorise și nici nu ne îngăduirăm să ne ușurăm sufletul prin vărsarea multor lacrimi, căci ea ne întipărise în minte că trebuie să privim moartea ei ca o zi de sărbătoare, o zi de mântuire, ca o scăpare din lanțurile grele al vieții pentru a *intra într'o lume de lumină și de cântec.* 1).

VIRGIL I. HERDA
PROFESOR

1), Maria, Regina României „Povestea Vieții mele, III. pag. 24.

DISCIPLINA TINERETULUI DE AZI

de Prof. RADU COSMIN

Trăim dela războiul cel mare, în cultul și sub vraja aproape generală a cuvântului „tineret“. Ca o sentință aproape fatidică bătrânii și matura generație cari au făcut România Mare și au pus temelія vieții noastre de stat, sunt scoși din circulație. Nu se cruță nimic pentru aceasta. Nici scoaterile forțate la pensie; nici lucrăturile subterane ale grăbiților cu educația și cultura neisprăvită; nici atentatele la viața personală, nici defămarările jigitoare.

Tinerimea politică a întors legenda mitologică; azi, nu Saturn își mai înghite de vii

proprii săi fii, ci fiii înghit de vii pe părinți. Apar, peste tot, legiuni de iconoclaști. Trecutul e perimat.

O psihoză îngrijorătoare a pus stăpânire pe sufletul noiei generații, adăpată cu o literatură roșie... cu principii revoluționare în artă și concepții de viață, cu excesele sporturilor moderne, cu forța pumnului, cu promiscuitatea ceaiurilor și căminelor moderne, cu deplina libertate a copiilor pe străzi și în localuri de noapte, faună și floră putregăită a stupefiantelor și votului universal care i-au schimbat în dezertori ai universităților.

Politica nouă recrutează bande de mercenari din cea mai mare parte a tineretului nostru de azi. Demagogia se dovedește a fi mai tare decât disciplina universitară care făcea odinioară tăria și valoarea tineretului nostru.

Italia de azi, Germania și Turcia modernă sunt opera tineretului, dar a unui tineret de selecționate valori, dus fiecare după merit la locul său!

La noi, mai toți conducătorii sunt improvizați.

Tineretul de azi e omniscient, omnipotent. El e bun să fie orice, și popă, și deputat, și agronom și director de teatru, și moașă comunală și ministru de culte ori de industrie

Tineretul nostru anarhic și sterp de calități ajunge milionar peste noapte. Țara aceasta e condusă de număr, nu de valori.

Nu calitatea e prețuită azi, ci cantitatea.

Ei, bine, trebuie să se înțeleagă odată: tot ce s'a făcut bun în lumea aceasta se datorează celor puțini, dar buni.

Secolul lui Pericle își datorează strălucirea câtorva genii cari au fost îndreptar pentru secolele viitoare. Secolul lui August se mândrește cu un Horațiu, Virgiliu, Ovidiu, Cicero și alți luceferi ai gândului, ai frumósului și elocinței. Secolul lui Ludovic al XIV e secolul lui Molière, La Fontaine, Racine, Colbert, Vauban sau, Turenne.

Renașterea noastră culturală și artistică e epoca regelui Carol I în care s'a plămădit și sfințit bunul renume al neamului nostru în universități, în oaste, în politehnică, în academie, în teatru, în licee și în familie. Muncă și disciplină!

Statele naționale nu s'au putut închea decât după înfrângerea baronilor feudali când un mare rege a impus disciplina sa de monarh ascultat și temut de toți răzleții regișori.

Clasicismul în literatură, a impus disciplina adevaratelor canoane în cultul irumósului și artei — dându-ne neperitoarele opere dtn care ne adăpăm fermecați.

Ordinea și disciplina au creat pe marii cuceritori. Alexandru Makedon a urmat pe Achile, Caesar s'a străduit s'ajungă pe Alexandru cel Mare. Napoleon dormea cu Comentariile lui Caesar sub cap.

De mic, copilul trebuie să fie obicinuit cu disciplina. Ceasornicul dacă rămâne în urmă sau o ia razna, îți prilejuește numai necaz și pagube. Viața noastră trebuie să tindă, prin disciplină, a fi cronometru. Să ne apropiem, cât putem, de disciplina sistemelor planetare. Cutare cometă, sau eclipsă de soare se întâmplă matematic, la atâția ani, ore și secunde.

Facem parte din armonia universală.

Orice abatere în viața noastră biologică, sufletească, familiară sau socială ne poate dezastruos păgubi.

Priviți, vremurile sunt tulburi. Nouri negri acoperă iar cerul Europei. Departe, undeva se aude bubuind tunul. Măine s'ar putea să-l auzim mai aproape. Dușmanii noștri pândesc din urmă. Hotarele noastre sunt amenințate. Colo, în capitala țării, un crainic al neamului sună necurmat trâmbița redeșteptării conștiinței și demnității naționale. Un Titulescu veghează în afara țării la apărarea ei. În sânul ei un Stelian Popescu, în fruntea Ligii Antirevizioniste oțelește armele spirituale ale generației noi. Deschideți-vă bine urechile și inima. Intrați în rânduri! Falanga românească impune azi lumii.

Mica Antantă și Blocul Balcanic grăvitează în jurul României Mari. Popoarele ne privesc. Să fim demni de atenția lor. Prin disciplină, cu Dumnezeu înainte! Sus inimile!

DUNAREA ȘI RINUL.

de Prof. MIRCEA TEMISTOOLE.

Dintre toate apele Europei centrale, cele mai importante sunt : Dunărea și Rinul.

Dacă ținem seama de lungimea lor, — căci ele străbat mai toate statele din mijlocul continentului nostru, — ușor ne putem da seama cât de mare este folosul pe care îl trag țările înșirate dealungul lor. Fenomenul demn de reținut este că apele lor se apropie atât de mult unele de altele (despărțite doar prin munții Pădurea Neagră) în cât s'ar putea zice că este un singur fluviu dela Marea Nordului până la Marea Neagră.

Parcă nu s'ar croite așa de când lumea și pământul, ci oamenii s'au căznit înadins de au săpat acest uriaș canal, care străbate în curmeziș Europa, dela N. V. la S. E.

Lucrul acesta nu ne mai miră astăzi de când s'a tăiat un canal între Dunăre și Main, afluentul Rinului, putându-se trece dintr'o apă într'alta fără să pui piciorul pe uscat.

Nu știi ce să crezi despre orașul Nürnberg, așezat la mijlocul acestui canal, dacă este al Dunării sau al Rinului.

Prin săparea tunelului Sf. Gothard s'a creat un nou drum spre Marea Mediterană, la care se poate ajunge mai repede plecând dela Marea Nordului, de cât ai ocoli ca mai nainte pe vechiul drum de apă, prin oceanul Atlantic.

Sumedenia de afluenți ceși varsă apele lor în Dunăre și Rin, au lărgit și adâncit albia acestor două mari fluvii, făcându-le bune pentru navigat. Prin urmare, transportul mărfurilor

pe apă, atât de economicos, s'a putut realiza, ajutat pe alocurea de căile ferate, — între cele trei mări : M. Nordului, M. Mediterană și M. Neagră, ajutând astfel la prosperitatea economică a țărilor așezate în drumul acestor ape.

Ce va fi mai târziu ?

Cât de mare va fi rolul pe care-l va juca în viitor aceste două mari fluvii — mai ales atunci când se vor tăia noi canale largi și adânci între Dunăre și Rin, — nu ni-l putem închipui. Este de ajuns să observăm cu luare aminte pe harta Europei ca să ne dăm seama de ceace va fi. Dealungul lor se înșiruie următoarele țări : Olanda, Belgia, Franța, Elveția, Germania, Austria, Ungaria, Cehoslovacia, Jugoslavia, Bulgaria și România. Mai cu deosebire pentru țările fără ieșire la mare, canalul acesta va da viața de care au atâta nevoie. Elveția, Austria, Cehoslovacia și Ungaria s'ar asfixia cu timpul, dacă n'ar fi în drumul lui.

Dar Volga ? Deși este cel mai lung fluviu al Europei, totuși a rămas cu o mică însemnătate în rostul general al continentului, fiind folosit doar pentru partea răsăriteană a Rusiei, acolo unde ea devine navigabilă.

Pe lângă toate acestea, Volga mai prezintă și alte neajunsuri, cari nu pot fi înlăturate : o bună parte din din an apele ei sunt pline de sloiuri de ghiață, dar mai mult ca orice. Volga se varsă într'o mare închisă, s'ar putea zice „moartă” pentru navigația continentelor respective în Marea Caspică.

CULTURA LITERARA ȘI STAREA NOASTRA MORALA.

Prin cultură s'a înțeles în toate timpurile și la toate popoarele, cunoștințele posibile de orientare a vieții într'un anumit domeniu de indeletniciri folositoare pentru stăpânirea forțelor naturii. Cultura a variat potrivit cu timpul și cu societatea, a cărei oglindire o putem urmări până azi. Nu putem afirma că o anumită stare culturală este sau nu superioară alteia, dacă nu este reflexul societății care a creat-o. Cultura antică evidențiază și un echilibru moral sufletesc dar și o strânsă afinitate cu puterile supranaturale, — creațiuni imaginative. — În ea voința omenească se pierde în haosul complicat, supraomenesc, dătător și conducător al vieții. Urmărind evoluția culturii în legătură cu civilizația, constatăm că adesea cultura, deacurmezișul vremilor a fost statică, pe când civilizația evoluiază cu pași fulgerători, dinamic. Imprejurările sociale dovedesc această aserțiune.

Intreaga epocă medievală dominată de misticismul religios, are drept consecință o cultură religioasă, iar marile evenimente de echilibru social, de nivelare a maselor, răstoarnă tot ce era credință timp de un mileniu, pentru a pune baze solide unei noi stări sociale de egalitate, de chemare la viață a maselor populare.

Civilizația se accentuează, își urmează cursul ei dinainte, pe când cultura pare, pentru o clipă, statică, în urma evenimentelor sociale din preajma lui 1789—90. Cultura literară a timpului evocă și ea pe cărările ei de dezvoltare un avânt sufletesc, fie religios, în epoca de admirație a celui prea puternic, fie patriotic, de dominare, sau de afirmare socială, păstrând totdeauna integritatea cadrului virtuos și moral, oglindit în propriile aspirații ca fond și în forme neintrecute de exprimare. Aceste însușiri reliefează operele literare, cu caractere omenești, veșnic neschimbătoare, redată însă în culorile timpului și în graiul firesc al epocii sociale care le-a produs.

Mediul social este acela care plămădește variatele producții științifice sau literare și din ele vom desprinde autocreațiunea talentelor indentificate timpului în scurgerea lui.

Cultura literară, ca sinteză a unei stări sociale, e întăritoarea legăturilor sociale și morale. Ea dă posibilitatea de afirmare a unui grup, infiltrând și desăvârșind formele înăscute spre largul domeniu al *trumosului, al adevărului, al artei*. De ele se leagă aptitudinile morale și virtuozitate, înfățișând înclinările unei adevărate vieți productive și sănătoase.

La noi, cultura literară reală datează din sec. al XIX-lea. Societatea timpului din prima jumătate a secolului, o putem caracteriza prin nota *idealismului*, dătătoare de o nouă *vieață proprie românească*. Afirmarea aceasta ca neam, ideile binefăcătoare din apus bine prinse, schimbă felul nostru de a fi. Cu dragoste asimilăm din apus ce e folositor vieții noastre sociale, iar toate aceste manifestări se integrează în literatura timpului. În Grigore Alexandrescu, Alecsandri, etc, întâlnim expansiune, cugetare înaltă, simțire aleasă, delicateță până și în lirismul lor, în: *Adio, Revedere, Rugăciune, Anul 1840*. Dacă Alecsandri sintetizează *bunătatea sufletului nostru*, apoi tot el este creatorul și al *liricei noastre naționale*, unde acordurile vii și senine, note de entuziasm național, descriu de minune o societate bine alcătuită până la 1890. Creațiuni superioare, o vieață, ce pare a pătrunde misterul ființei ei, în forme înălțătoare de exprimare, pecetluiesc minunat gândirea și simțirea proprie unui neam care se diferențiază de imprumuturi. Filozofia vieții dincolo de realitate, o plămădire exteriorizată — se topește în creațiunile lui Eminescu: E o frământare cu laturi variate sufletești ce ne mulțumește sufletele noastre, altfel de cum era la înaintași. Se limpezesc de acum cărările curate, dar pe urmele bătăturite, razele luminoase se desfac pentru propășirea noastră în diferite domenii. Întâlnim delicateță, statornic avânt, o vieață căm-

penească de reculegere, în creațiunile lui Coșbuc, artistul poeziei noastre naționale.

O viață socială, proprie, pe care am simțit-o, am trăit-o. Aceste însușiri le întâlnim în: „Dor”, „Nu te-ai priceput”, „Sub patrafir”, „Doină”, „Moartea lui Fulger”, etc.

Intruparea sufletească a unei acțiuni sociale, bine conduse și în forme desăvârșite întâlnim desigur la Odobescu, Delavrancea, St. O. Iosif, Nanu, Pavelescu, Rosetti ș. a.

Virtuțile neamului sunt atinse în preajma marei conflagrațiuni europene, iar simțul extern al românismului destul de bine simbolizat în societatea ce creează: Oltul, La noi, Vara la țară, etc.

Astăzi haosul cunoscut în mai toate părțile, pare să ne îngrijoreze. Literatura și ea se hrănește pe alocurea cu miasmele bolnave ale unor suflete chinuite. Pare că satisfacerea nevoilor fizice învâluie pe cele mo-

rale. Sfânta glorie de pregătire a *misticismului național* de altădată, cedează largheții sufleteșii înclinate pe povârnișul unui exotism literar. Patima unei sugestii și în acest domeniu e un accident vremelnic.

Noi, cei maturi, cât și generațiile tinere, vom ști să ne călăuzim viața trăind din vlagă morală și virtuoasă a trecutului. Pildele urmate și sănătoase în literatura lui Rebreanu, Corneliu Moldovanu, Sorbul, Dumitrescu, Pillat, Cezar Petrescu, Mircea Rădulescu, Al. Moșoiu, etc., vor vindeca pentru totdeauna starea bolnăvicioasă a unor suflete rătăcite într'un colț social infectat de o cangrenă pestilențială.

Cultura literară amintită va rămâne îndrumătoarea adevăratei vieți sociale și morale, existente.

M. GALIȚA.
PROFESOR.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

DE-ACUM 35 DE ANI*)

PĂSTEL INDIAN

DUPĂ LECORTE DE LISLE

de D. MUNTEANU-RĂMNIC

*Pe țărmul singuratic, cald,
Sub cer de foc ca nicăeri,
Deasupra mării de smarald,
Se leagănă doi palmieri.*

*Sub umbra lor, ca un nabab,
Ce duce-un traiu molatic-lin,
Un mândru tigrul de Pendjab
Adoarme pe nisipul fin.*

*Și albe lebede — ușor
Plutesc pe luciu — albastru — clar,
Infiorând cu taina lor
Flori galbene de nenufar.*

*De-al brizei suflu greu și dur,
Palpită foi de palmieri;
La orizont, în sumbru-azur,
Se pierde urma calmei seri....*

*Și'n urmă, noaptea, pas cu pas,
Intinde vălu-i de păcate,
Incet și tainic, fără glas,
Pe-a lumilor singurătate....*

*) Din lucrarea ce va apărea în curând, „Pentru P. Cerna: amintiri — scrisori — un trecut poetic“.

Clasicism antic. Misticism medieval. Neo-clasicism. Pozitivism. Romantism. Realism. Naturalism.

Iată alătea numiri despre care se face deseori mențiune în cursul de literatură română și franceză, fără însă a se preciza întotdeauna și înțelesul lor.

Voiu face o scurtă caracterizare a acestor mari curente literare și artistice.

De la Grecii vechi ne-au rămas opere literare; un nesfârșit număr de statui, lucrări arhitectonice, picturi în mozaicuri. Intreaga artă greacă, și mai târziu cea romană, se caracterizează prin *exuberanța vieții*, adică: corp de o frumusețe armonică impecabilă, din care respiră viața plină de fericire fizică și psihică. Jocurile și exercițiile gimnastice urmăreau și ele acelaș scop: să dea corpului și sufletului vigoare, frumusețe armonică, sănătate deplină și iubire de viață.

Aceeași atmosferă de exuberanța a vieții se evidențiază și din arhitectura greacă.

Această caracteristică a artei Grecilor vechi se explică prin felul lor de viață. Grecii trăiau în cetățile lor independente, fără grija zilei de mâine, căci munca pentru agonisirea traiului se făcea de sclavi. Grecii petreceau în aer liber, ori în exerciții și jocuri, ori în teatre sub cerul deschis, ori în *agora* unde ascultau cuvântările oratorilor. Astfel de viață sili pe Greci să conceapă și pe zei, aproape la fel cu oamenii: zei fizici, nu spiritali ca ai noștri.

Odată cu năvălirea barbarilor și căderea imperiului roman de apus, se întronează feudalismul cu dreptul celui mai tare. Nici administrație, nici justiție; nimic nu înfrânează bunul plac. Nimeni nu e sigur de la o zi la alta, nici de avutul, nici de viața lui, iar molimele măriau și mai mult anarhia socială.

În asemenea împrejurări, în acest iad pământesc, oamenii își mai puteau oare face un ideal de viață, așa cum și-l făcuseră Grecii vechi? Nu. Viața, aci pe pământ, nu mai putea fi un scop, ci doar un mijloc prin care omul își putea asigura fericirea altei vieți, viața sufletului său din cealaltă lume. La sufe-

rințele obștești, omul își mai adăoga încă și altele din propria lui voință, fiindcă își făurise credința că, în acest chip, își perfecționa spiritul, apropiindu-l de Dumnezeu.

Iată de ce întreaga artă a evului mediu se caracterizează prin desgustul de viață și torturarea ei. Pictura și sculptura nu ne dau trupuri din care să se vadă sănătate, frumusețe urmonică și satisfacția vieții trăite, ci corpuri schiloade, acoperite peste tot, din care lasă să se vadă doar o față slăbită de suferințe, umilită și cu privirea spre pământ. Aceeași expresiune ne imprimă poezia, muzica și arhitectura.

Arta evului mediu *este mistică și ascetică*.

În ultimile veacuri ale evului mediu au loc cruciadele și un viu schimb de mărfuri între occidentul european și Asia Mică. Se adaogă apoi marile descoperiri și invențiuni. Rezultatul a fost îmbogățirea și dezvoltarea orașelor de pe țărmurile Italiei și Europei apusene. Acele orașe devin cetăți puternice, independente, cu mari flote de comerț și de războiu, cu o solidă organizare care garanta libertatea, viața și averea oricărui cetățean.

Adică în bogatele orașe ale Italiei, mai întâiu, renaște o viață similară aceleia din timpul vechilor cetăți grecești, iar drept rezultat, se produce și o reînviere, la fel, a artei.

Aceasta este Renașterea de la finele veacului de mijloc și începutul celui modern. Elevii cunosc din istorie pe marii reprezentanți ai Renașterii. Din poezia, pictura, sculptura, muzica și arhitectura Renașterii se vede aceeași exuberanță a vieții, ca și din arta greco-romană, pentrucă împrejurări similare de viață dau naștere la similare manifestări artistice.

Acest neo-clasicism durează câteva veacuri, până în secolul al 18, când, schimbându-se împrejurările de viață, se schimbă și concepția în artă.

Secolul al 18 aparține marilor sguiduri sociale în Franța, provocate de o stăpânire autocrată de mare risipă, de privilegiile no-

bililor și clerului, de nemulțumirile tot mai adânci ale unei burghezii îmbogățite, care cerea egalitate la drepturi ca și la îndatoriri. Această situațiune socială dă naștere unei literaturi savante de critică politică și de filosofie pozitivistă; este o literatură care dă noui directive în știință, ca și în artă, ba chiar și în pedagogie.

Totul e supus criticii, totul se răstoarnă, spre a se întocmi noi programe de refacere integrală în diversele domenii ale vieții omenestii. Montesquieu, Voltaire, Rousseau, Buffon, enciclopediștii sunt scriitorii sec. al 18 care sintetizează în opere celebre acea atmosferă turburată a societății franceze de atunci. Nu ei creează marea revoluție de la 1789, fiindcă revoluția era în conștiința tuturor ca o necesitate de neînlăturat, ci ei, cu spiritul lor ager, dau expresiune clară și savantă revoluției ce ferbea în spirite, devenind îndrumătorii ei.

Pozitivismul secolului al 18, cu zbuciumul și nemulțumirile inerente, a produs și decepție în unele spirite sentimentale ca Rousseau, Chateaubriand, D-na de Staël. Acești scriitori sunt socotiți ca premergători ai romantismului, tocmai fiindcă găsim la ei unele însușiri ale romanticilor din prima jumătate a secolului al 19.

Să vedem mai întâiu cauzele care au dat naștere romantismului, spre a înțelege astfel însușirile caracteristice ale acestei școli literare.

Revoluționarii au promis libertate, egalitate și fraternitate, dar, în loc de realizarea acestor idei de înaltă umanitate, atât de dorite de către marea mulțime a burghezilor, intelectualilor și lucrătorilor, a rezultat terorismul și dictatura lui Robespierre, apoi directoratul și în fine despotismul lui Napoléon, mai grozav ca acela al lui Ludovic al XIV.

Acest contrast dintre ceea ce se aștepta de la marea revoluție și între rezultatele ce a dat, a produs mare depresiune morală și o amară decepție în toate spiritele, iar scriitorii de geniu ca Lamartine, Hugo, de Musset, de Vigny au concretizat prin capodopere nemuritoare aceasta stare de spirit.

Iată de ce toți romanticii sunt sceptici. Din acest scepticism decurg apoi alte însușiri ale romantismului: romanticii disperând de realizarea unui deal de viață în prezent, ca și în viitor, ei se îndreaptă cu mintea în adâncimile evului mediu, pe care îl proslăvesc. Alteori își făuresc o viață ireală de visuri, în care le place să se creadă că trăiesc, atât de mult sunt ei desgustați de viața reală. În tendința lor de a se îndepărta cât mai mult de realitate, romanticii ajung la o imaginație împinsă până la exaltare.

Romanticii iubesc contrastele și evenimentele neprevăzute care schimbă subit mersul lucrurilor, spre a ne duce apoi la rezultate neașteptate.

Decepționismul împinge pe romantici la un foarte pronunțat subiectivism, precum și la un sentimentalism exagerat, fapt care constituie altă notă caracteristică a lor.

Romanticii manifestă mare dragoste pentru natură; ei se silesc să ne înfățișeze cât mai viu, mai exact și mai amănunțit fizionomia personajilor, costumelor, obiceiurilor etc. unei epoci, ceea ce se numește *culoarea locală*.

Apoi castele și subterane misterioase cu tot felul de surprize; transportarea eroilor în locuri îndepărtate în timp și în spațiu, din cauză că romanticii nu țin seamă de regula unității de loc și de timp, ba uneori eludează și unitatea de acțiune, unități cu sfințenie păzite de clasicii antici, ca și de cei moderni.

Romanticii au inaugurat *completectă libertate în artă*.

Acestea sunt trăsăturile comune tuturor scriitorilor romantici.

În a doua jumătate a secolului al 19, se dezvoltă pe ruinele romantismului o nouă școală literară, aceea a realismului și naturalismului. Științele, în diversele lor domenii, iau mare avânt. Observațiunea și experiența sunt singurele metode de investigație în studierea fenomenelor și a lucrurilor din natură, ca și în studiul omului în mediul social. Aceste studii se fac cu totul obiectiv, privind natura, omul și societatea în ele însele, indiferent de tendințele și sentimen-

tele noastre. În acest chip, scriitorii noștri, ei înșiși oameni culti și inzeestrați cu multă putere de observație, ne prezintă lucrurile, faptele și pe oameni în adevărata lor realitate, și cu partea lor bună, ca și cea rea, fără alegere și fără de cruțare.

Aceștia sunt scriitorii realiști.

De cât că realiștii, de la o vreme, nu se mulțumesc numai cu atât, ci ne dau și relațiile de la cauză la efect, spre a explica stările sufletești ale personajilor prin hereditate, prin influența mediului familiar, a celui social și natural, precum și prin orice alte

împrejurări: maiadai contractate, diverse întâmplări și incidente survenite în viață etc.

Aceștia sunt scriitorii naturaliști.

Realism și naturalism înseamnă *invadarea științei în artă*.

Orice și oricum ar fi, clasicismul, misticismul, romantismul, realismul, naturalismul, simbolismul etc. sunt doar mijloace de exprimarea emoțiilor estetice, emoțiuni care singure formează fondul neperitor al artei.

C. RIGU
PROFESOR.

DIALECTICA NAȚIONALISMULUI.

Se poate vorbi despre moda ideilor, ca și despre a îmbrăcămintii, locuinței și a. m. d.

Cea mai la modă din zilele noastre, este ideea națională. Într'adevăr ea este ultima creațiune a minții omenești. Dacă veacul al XIX-lea a fost denumit al liberalismului democratic, acela în care trăim se desfășoară sub semnul ideii naționale. Zămislită dealungul veacului XVIII-lea, trăindu-și apogeul în secolul al XIX-lea, ideologia liberal-revoluționară este astăzi în agonie. Cât a fost de fecundă, nu se poate încă precis spune, rămânând ca judecata viitoare, în comparație cu aportul altor *idei forte*, să-i arate partea de contribuțiune.

Idcea de națiune este un concept nou. Nu se poate spune precis în ce măsură a cunoscut-o lumea veche. Imperiile Hititilor, Chaldeo-Asirienilor, Medo-Persilor erau niște conglomerate de popoare, în timp ce statul egiptean, — cel mai vechiu — era o formulă religioasă mai degrabă, decât una politică. N'o întâlnim nici la neamurile celtice, cu toată părerea contrară a lui Camille Iullian, germanice, slave, iliro-tracice. Diversele triburi trăiau răslețite și nu se alăturau de cât mâ-nate de o mare primejdie. Astfel, Galii se

vor uni sub Vercingetorix în fața amenințatorului Cezar, neamurile tracice din Nordul Dunării vor realiza o unitate, prima oară pela 292 a. Chr. sub Dromichete, în fața primejdiei dela Sud pe care o reprezenta Lisimach, urmașul și continuatorul imperialismului macedonean, intrupat în cei doi exponenți: Filip al II-lea și Alexandru cel Mare, apoi între anii 60—44 a. Chr. sub Boerebista, în fața aceleiași primejdiei dela Dunăre, care acum venea din partea Romanilor și în sfârșit sub Decebal, între 85—106 p. Chr. în fața aceleiași amenințări, care acum ajunge la culme și se va termina cu dezastrul neamurilor conlocuitoare pe pământul Daciei. În orice caz, este un factor extern, o mare primejdie, care-i grupează, nu un imbold intim, o idee directoare.

Cât despre Greci, ei n'au realizat niciodată un singur stat. Forma de viață obișnuită la ei era cea de oraș-cetate. Câte polisuri, atâtea state. Religia, limba, anumite instituțiuni comune însă, îi făceau să-și dea seama că alcătuiesc unul și acelaș neam și că toate celelalte neamuri sunt spre deosebire de ei, „*varvaros*”. Ba încă uneori, aceasta însă mai târziu, se ajunge la niște unități politice mai

mari, ca de exemplu; confederația delică, symachia peloponeziacă, liga etoliană și altele. Grecii sunt deci cel dintâiu popor, în mintea căruia a încolțit ideea de națiune.

Cât despre imperiul lui Alexandru cel Mare, el s'a născut mai de-abia din imitație, din dorința de răzbunare și din setea de glorie a lui Alexandru, care hrănit cu lectura Iliadei, se credea un nou Achile.

Cât despre imperiul roman, el s'a construit în vederea exploatării, prin cucerire, pe baza cultului Romei și al împăratului.

La anul 212 împăratul Caracalla acordă prin vestita sa „constitutio antoniniana” dreptul de cetățenie tuturor locuitorilor *liberi* din împărăție. Prin urmare libertatea, nu originea, naționalitatea sunt factorul hotărîtor.

Ideea care cucerește de acum mințile și mai ales inimile este cea creștină. Persecutat, recunoscut de Constantin cel Mare în anul 313 prin cunoscutul său act, edictul din Milan, este așezat de împăratul Teodosie cel Mare ca religie oficială a statului roman. Ruginit în resorturile sale și lovit în temelie, statul roman se va năruia sub loviturile creștinismului și barbarilor.

Din sfărâmăturile sale se vor ridica statele moderne și lumea evului mediu profund religioasă va trăi o mie de ani sub stăpânirea aspră și implacabilă a bisericii. Carol cel Mare va porni la luptă în numele lui Dumnezeu și hotarele imperiului său vor fi însemnate prin cruce. Ideea călăuzitoare este cea creștină.

Sub imboldul acestui puternic sentiment, omenirea va porni lupta contra păgânilor. Cruciatele vor dura două sute ani, și cu această ocaziune apare în Europa feudală prima oară ideea de națiune.

Din Normandia sau din Sudul Franței, din orașele flamande sau italiene, din Germania sau din Sicilia, sutele de mii de oameni cari participau la cruciate, vorbind aceeași limbă, purtând aceeași îmbrăcăminte, ținând de acelaș steag, își dară acum pentru prima oară seama că alcătuiesc una și aceeași națiune, se născu deci conștiința de națiune sau națională.

Omenirea mai rămase însă multă vreme sub primatul ideii creștine, până pe vremea renașterii, când primi prima lovitură puternică.

Niccollo Machiavelli fu cel dintâiu scriitor european, în ale cărui scrieri este exprimată limpede ideea de națiune. În cartea sa celebră „Il Principe”, el susține *unirea tuturor Italianilor*, prin orice mijloace.

În timp ce Dante Alighieri deplânsese starea de decădere a orașelor italiene, Machiavelli trece mai departe și arată calea mântuirii, care este aceea a unirii tuturor celor de aceeași origine și limbă, chiar dacă mijloacele întrebuintate nu vor fi din cele mai sfințite.

În felul acesta, marele florentin, minte clar văzătoare, se arată ca un vizionar, ca un anticipator.

Luptele religioase din toate țările Europei, duc la o fărîmițare a autorității bisericii. Pacea din Westfalia din 1648, decretând libertatea de credință, consfințește acest lucru.

Renatus Cărtesius, prin al său cunoscut „cogito ergo sum”, susține libertatea absolută a omului. El exercită o influență considerabilă în sec. al XVII-lea, XVIII-lea și XIX-lea, devenind părintele filosofiei moderne. Raționalismul cartezian este îmbrățișat de Baruch Spinoza, care proclamă necesitatea libertății absolute și a individualismului social, după cum la rândul-i influențează pe J. J. Rousseau, ceea ce îl face pe Jacques de Montbrial să spuie: „Tractatus theologico-politicus” este prima formulare a contractului social, și onestul Baruch, primul jacobin”.

Cu Jean Jacques Rousseau am ajuns la teoreticianul democrației și al regimului parlamentar, care-și trăește acum crepusculul.

Vremurile pe cari le răsbatem sunt caracterizate de mari prefaceri și sociale și politice.

Am asistat la lichidarea imperiilor parazitare ale evului mediu. Asistăm la un învălmășag de idei, din care se desprind două constatări, cel puțin. Prima privește falimentul ideologiei democratico-parlamentare și a

doua siguranța că din această frământare haotică se va cristaliza noua ideologie naționalistă triumfătoare, pe temelia căreia se vor construi noile așezări politice.

Această ideologie este în stare de germinație astăzi. În țara noastră se fac încercări pentru a-i fixa structura.

Cele mai merituoase sunt : „Principiul Naționalităților, Studiu Istoric și de drept internațional public” de d-l Romulus Șeișanu și *Dialectica Naționalismului* de d-l Nicolae Roșu.

D-l Romulus Șeișanu studiază originile, evoluția, elementele constitutive ale naționalității, clauzele teritoriale ale tratatelor dela Versailles, Saint Germain en Laye, Trianon și Neuilly sur Seine, pactul minorităților, interpretarea art. 19 din pactul Societății Națiunilor și problema coloniilor.

Despre lucrarea d-lui N. Roșu, se poate spune mai întâiu, că până în prezent este unică.

Arătând că „naționalismul este reacționar, menține continuitatea și convergența elementelor etnice, integrându-se organic în ritmul istoric”, pe când „liberalismul democrat este revoluționar, pulverizează divergent elementele etnice, rupe continuitatea, este prin urmare aistoric” își începe lucrarea cu o șarjă împotriva tuturor ideologilor democrați, începând cu Renatus Cartesius, trecând la Baruch Spinoza, ale cărui principii le vom găsi oriunde se încearcă o fundamentare filosofică a democrației, la J. J. Rousseau, apoi la Imanuel Kant, în a cărui filosofie, liberalismul democrat a găsit surse bogate de inspirație, el însuși având multe idei împrumutate dela J. J. Rousseau.

Influențat de maestrul său Kant și de J. J. Rousseau, I. G. Fichte, „încercând să demonstreze libertatea absolută a omului de a accepta contractul social, nu poate fi încorporat categoriei de precursori ai naționalismului”.

Burghezia, clasă dinamică, punct de convergență al ideii politice conservatoare și reacționare, a fost rău servită de revoluția franceză, ceea ce îl face pe Ch. Maurras să spuie:

„adevăratul păcălit al Revoluției a fost Burghezia. Faimoasa decadență a claselor mijlocii începe în parte de aici”. Despre revoluția franceză spune că a fost o gâlceavă de idei, o răscolitoare ciocnire de patimi.

În suprarealism, închircire a inteligenței, rupere a echilibrului facultăților mintale, și dadaism, vede semnele de dezagregare a spiritului occidental. Aci discută pe larg „Le déclin de l'Occident”, opera lui Oswald Spengler, în care acesta susține istovirea puterii creatoare a fiecărei culturi : „o cultură se naște în momentul în care un mare suflet se trezește, se desprinde din starea psihică primară, de eterna copilărie umană... Când întreaga cantitate a posibilităților interioare s'a realizat în afară, atunci cultura amortește dintr'odată, ea moare, sângele ei curge, forțele ei se sfarmă, ea devine civilizație”.

Semnul decăderii unei culturi este prefacerea ei în civilizație. Cultura occidentului s'a transformat în civilizație, deci este în deplină decadență. „Pragul acestei căderi în noapte care marchează apusul unei lumi și al unei culturi, este însemnat prin apariția lui Rousseau”. „De acolo începe eclipsa morală a culturii franceze, care a înmormântat sufletul în cavoul rațiunii”. Acestei critice acerbe, Ch. Maurras i-a opus formula : „politique d'abord”, negând raționalismul, revoluția și romantismul, cei 3 R fatidici ; H. Massis ; „spirituel d'abord” iar Jacques Maritain : „catolique d'abord”, negând pe Luther — reforma, Descartes — raționalismul și Rousseau — individualismul. Toți ridicându-se împotriva autocrației individualismului, trec peste cele 2 secole anterioare.

II

Principiul naționalismului este, susține d-l N. Roșu, anterior revoluției franceze. Ch. Maurras întâlnește cuvântul de națiune în discursul de recepție al lui Bossuet la Academia Franceză, luat în accepția de azi.

Doctrina naționalistă italiană este însă anterioară celei franceze. „Scienza nuova” apărută la 1775, a lui Giambattista Vico, cuprinde idei ce se găsesc la antipodul ce-

lor puse în circulație de J. J. Rousseau, Montesquieu și Voltaire. El este profetul naționalismului, în sec. al XVIII, după cum Rousseau a fost profetul democrației.

În sociologia națiunii discuta diferitele definiții date națiunii, recunoscând că acestea nu pot avea decât o valoare relativă. Se oprește în deosebi asupra formulării lui W. Bageot. după care: „o națiune este o adunare de oameni asemănători, capabili din cauza însăși a acestei asemănări, de a lucra împreună, și cari sunt dispuși în virtutea chiar a acestei asemănări de a asculta de aceleași reguli”.

„Națiunea”, spune D-sa „nu se definește prin elemente materiale, antropologice, ci printr'un complex de caractere sufletești comune, care țin de conviețuirea istorică. Esențiale sunt obiceiurile comune, menținute cu strictetețe din cele mai importante timpuri, în care se amestecă pronunțate superstiții, mituri și erezii chiar. Lângă aceste obiceiuri se încadrează după Camille Jullian limba și religia”.

Din cauză că Fustel de Coulanges, Camille Jullian și întreaga școală istorică franceză resping ideea de rasă, d-sa socotește că prin faptul conlocuirii pe acelaș teritoriu, „elementele psihologice și sociale ale vieții unui popor se impregnează de influența factorului rasă”. Națiunile sunt derivatele spirituale ale raselor. La originea națiunilor se află faptul material și biologic: rasa”. Ba încă chiar la pagina 142 arată că națiunea este contopirea diferitelor rase într'un organism unitar.

Trecând în țara noastră și făcând procesul ortodoxiei, arată că ideea națională ne-a venit dela disciplina latină prin umanismul medieval al Poloniei și al Romei. Intocmai ca și Mihail Eminescu. admite d-sa că Epoca Fanariotă reprezintă o soluție de continuitate, o falsificare a culturii românești, și o decădere a națiunii. Anul 1821, revoluția națională a lui Tudor Vladimirescu, înseamnă reșezarea elementului autohton în drepturile sale.

În capitolul pașoptism și francmasonerie

arată că în sec. al XVIII toți marii boeri făceau parte din lojile masonice, după cum toți fruntașii generației dela 1848, în frunte cu I. Ghica, Bolintineanu, frații Golești, I. și D. Brătianu făceau parte din societatea masonică Dreptate și Frăție, al cărei apostol a fost N. Bălcescu.

În general pe pașoptiști, D-l Roșu îi judecă aspru. Socotesc că este prea nedrept în această concluziune. Lamartine a spus că liberalismul și naționalismul merg împreună. În orice caz, după umila mea părere, judecând istoric, cele două idei se împăcau atunci, la noi în țară și nu era un paradox ca cineva să fie și liberal și naționalist. Cele 2 atitudini mergeau mână în mână. Nu puteai servi nația decât luptând pentru libertatea ei, prin libertate era drumul către naționalism.

De partea cealaltă a baricadei situiază pe I. H. Rădulescu, Nic. Bălcescu, M. Kogălniceanu.

În Dacia Literară, introducerea dela Arhiva Românească, Cuvântul de deschidere, Propășirea, Dorințele partidei naționale din Moldova, prefața Letopiseșilor, întâlnim prima și cea mai grandioasă încercare de autohtonizare din sec. al XIX-lea. Atitudinea politică a lui Kogălniceanu se află în linia de mișcare a dialecticei naționaliste.

Pașoptiștii ne-au dat înjgheburile statului democrat, iar aceștia echilibrul vieții sufletești prin promovarea fenomenului cultural.

În sfârșit cu M. Eminescu avem o doctrină politică, naționalistă, critică și reacționară, constructivă și realistă. Antiliberal, antisemit și antifanariot, el stabilește primatul naționalismului, clădind temelii ideologice a statului național.

În timp ce naționalismul D-lui N. Iorga este de esență istorică și spiritualistă, M. Eminescu este mai apropiat de fondul viu al rasei.

Pe 398 pagini D-l Nicolae Roșu ne dă o lucrare prețioasă.

Din coloanele ziarului „Curentul” îl cunoaștem ca pe unul din cei mai distinși ziaristi și temuți mânăitori ai pamfletului.

Dialectica naționalismului ni-l revelează
ca pe un cunoscător al istoriei filozofiei,
istoriei și culturii românești.

Plin de avânt și de căldură, subiectiv și
părtinitor uneori, totdeauna cald și intere-

sant, d-l Nic. Roșu aduce o prețioasă con-
tribuție la închegarea doctrinei naționalis-
mului românesc.

N. SIMACHE,
PROFESOR.

Fărâma de speranțe

*În spasmul care pune stăpânire pe umbrele tăcerii chinuite...
Pe culmile durerii trecătoare, pe culmile cu ierburi veștejite;
S'a stins o licărire în poteca pe care-am rătăcit fără'ncetare,
Miresmele petalelor livide s'au revărsat până'n străfund de zare...*

*Și'n noaptea speriată de vedenii a apărut aceeași licărire,
Pe pragul frământărilor sterile, pe calea care duce'n cimitire
Tăcerea ne'nțeleasă din morminte a coborât în sufletele stinse,
Imperiul de dureri ne'mpărtaşite a năruit făcliile aprinse.*

*Din slăvile cuprinse de'ntuneric s'a răsfirat fior de'nmormântare;
Pe drumul nesfârșit al nemuririi se presărară semne de'ntrebare,
Dar clipa care-și deapănă iuțeala nu sperie tăcerea neființii
Deasupra frământărilor deșarte, planează consolarea biruinții...*

*Fărâma de speranțe și de vise se mișcă'n întunericul vieții
Și calea ei e calea tuturora, — e calea infinită a tristeții...
E drumul fără pace și odihnă, e sbuciumul durerii trecătoare
E spasmul amăgirilor bizare, — refrenul desnădejdei muritoare.*

*Cucernice iluzii care-aleargă, se sbat și mor în fragedele tâmples
Au urmărit la vechile răspântii ca năruiri de lumi să nu se'ntâmples;
Ca viața să se'ntreacă cu vecia; durerea omenirea s'o ignore
Să nu cunoască marea mulțumire ce-i intervalul scurt al unei ore.*

*Si griji nenumărate, 'nuălmășite, succed amărăciunilor barbare;
Speranțe vechi se frâng sub suferințe și pier tendințe noi de'mbărbătare
Si mor pe rând cu frunzele pădurii, cu pomii, cu miresme, cu grădina
Toți oamenii în groaza nepăsării; lor li s'a stins în creere lumina.*

*Pe calea'ntortochiată a vieții e sbuciumul puternic ca vulcanii,
Au înflorit în noapte trandafirii, s'au scuturat în parcul vechi castanii
E secolul cuprins de tinerețe, planează'n univers maturitatea
Și toți pe întrecute își dispută în spasme și în foc întătetatea !..*

*E lumea stăpânită de-amăgire, de frământări într'un abis imens
De lupte ne'nterupte și ciudate,— de lupte fără scop și fără sens.
La orice pas te-așteaptă o răspânte, pe orice drum impasuri fără număr
Și'n picurarea vremii monotone s'adaugă poverile pe umăr.....*

*Și calea ți se'nchide pe'ndelete și nu ai timp să-i presupui sfârșitul
Prăpastii și genune te'nconjoară, te-amenință făfarnic infinitul...
Te clatini și cu mersul fără spor înaintezi mereu fără de țintă,
Pământul, omenirea și văzduhul din mii de părți haotic te'nspăimântă.*

*Dar spaimetele-au murit cu ani în urmă și spaimetele vor naște peste ani
Și sbuciume vor prăbuși simțirea, dar toate se vor stinge sub castani,
Când ei îmbătrâniți te vor cuprinde și frunza lor ți-a face adăpost,
Sub vechile materii descompuse să nu te'ntrebi de ești sau dacă-ai fost.*

*Supremul vis dispare ca o clipă pe freamătul târziu al inserării,
Pe fulgerul ce cade în răstimpuri, pe povârnișul vechi al disperării,
Tăcerea își întinde aripi negre peste pământul mort de-amrăciuni
Un ins la o răspânteie așteaptă să se întâmple șirul de minuni.*

*Planează o fărâma de speranțe peste imperiul tristelor fantasme
Coboară din înalțuri năruirea, sporește nesfârșitul de sarcasme ;
Scrâșniri de răutate și de ură, dorinți nemăsurate, neștiute
Le-a'nsăilat pe toate amintirea ca mărturie a unor lumi pierdute.*

*Fărâma de speranțe te urmează, te stăpânește oarbă în tot locul
Pe'ntregul nesfârșit al omenirii s'a revărsat jăratecul și focul ;
Te stăpânește groaza permanentă, în treamăt, adieri și uragane,
S'a scufundat în noapte universul, l-au năruit puterile umane.*

*Să te'ntristezi de-amărăciuni bizare și să te'ntrebi de ce-ai trecut prin lume
Nemulțumit de toate ale vremii, să te întrebi dacă-ai purtat un nume ?
Te-ai coborât zadarnic în puhoiul visărilor de triste ignoranțe
Să stăpânești o clipă universul și să cuprinzi fărâma de speranțe.*

1 Mai 1936.

DUMITRACHE-GODENI D. I. ION

Correspondența dintre I. L. Caragiale și Paul Zarișopol, publicată de Șerban Cioculescu.

Acum vreo 2 ani, scriam într'un articol ocazionat de moartea lui Paul Zarișopol : „Pentru Caragiale, Zarișopol a avut un cult izvorit din asemănarea caracterelor, mai ales

din critica absolută care le este o trăsătură comună și dintr'o integrală înțelegere”.

Atunci nu cunoșteam existența intimei prietenii dintre cei doi critici, bănuind doar

o stimă reciprocă, bazată pe apropieri de caracter; după lectura corespondenței dintre ei însă, îmi dau seama că era inevitabil să se nască o prietenie indestructibilă între tânărul estet revoltat contra mahalagismului și lipsei de gust în artă și burghezul care a urit și ridiculizat toată viața falsă burgheză ce lua naștere la periferia orașului. Erau prea multe puncte comune în personalitățile lor, pentru ca să nu se contopească în unitatea unei prietenii care va avea folositoare roade pentru amândoi.

Caragiale, pe culmea evoluției sale ca literat, „genial măscărici“, găsisse în tânărul doctor în filologie un cunoscător în ale literaturii, care-i aprecia creațiile și care-și dădea părerea ca judecător la cererea maestrului. Amândoi, porniți să lupte cu zeflemeaua contra lipsei de bun simț în literatură și să guste farmecul „acadelor“ literare ale vreunui din „cei mai clasici rahi-gii daco-români“, sau să urmărească cu pasiune consecințele literare ale unor „grôzave testimoniuri de paupertate mentală“, pasionați de discuțiuni prelungite în doi și de muzica clasică, nelipsiți de la concerte și judecători intransigenți ai ultimelor evenimente din țară, Caragiale la Berlin și Zarifopol la Lipsca — într'un exil voit — au legat o prietenie strânsă, ce s'a spulberat numai cu moartea celui dintâiu, după ce durase șapte ani.

O prietenie sinceră care se desvăluie plină de farmec din zilele de pioasă amintire ale corespondenței lor. În umbra ei se va forma pe încetul, austerul și estetul critic „al nuanțelor infinitesimale“, care pe baza bunului gust va lupta contra unui clasicism sec și inexpressiv, pentru o aristocrație a literaturii. Și tot în farmecul ei, își va trăi Caragiale ultimii ani ai vieții sale de meridional nomad, guraliv și nedisciplinat.

Din spiritul de autocritică al lui „Moș Virgulă“ își va apropia Zarifopol scrupuloasă atenție asupra cuvântului scris, care va fi, cași maestrul, integrat la locul lui în arhitectonica scrisului.

* * *

Caragiale n'a iubit natura și prin fire a fost predestinat la critică. Dar aceasta nu înseamnă că a fost un monstru critic, fără suflet, unilateral, care n'a văzut în jur decât noroiul stricăciunii sociale pe care a criticat-o din spirit de satiră, fără idealism și fără simțire, cum au susținut unii*.)

Caragiale își critică chiar și pe cei mai buni prieteni — de ex. pe Vlăhuță — dar aceasta nu-l deformează sufletește: critica sa e generală, se îndreaptă chiar și contra lui însuși, ceea ce îi scuză această trăsătură a caracterului, ce ar putea fi o deficiență.

Caragiale are un suflet sensibil care caută prietenia sinceră, pentru care are mii de atențiuni și sollicitudini: e prezent sufletește la cele mai mici necazuri ale prietenului, intervenind cu ajutorul și sfatul său și adesea cu gluma lui, pentru a descreți frunțile.

Este interesant de știut că zeflemistul exclusiv — cum a fost considerat — era sensibil la armonia muzicii clasice, că asculta răpît un concert de Beethoven, Mozart, Haydn, Haendel sau Grieg, și adesea ruga pe Zarifopol, care era un bun pianist, să execute bucățile favorite ale „boerului“ — cum îl numea pe Beethoven. Caragiale este impresionat până la lacrimi când ascultă cu evlavie simfoniile acestuia. Pasiunea și sensibilitatea sa pentru muzică este un argument destul de puternic — cred — care pledează la distrugerea imaginii unui Caragiale crud și lipsit de suflet, de idealism și de poezie.

* * *

Pe altarul prieteniei, două suflete însetate de frumos și de sinceritate s'au cuminecat cu picăturile de nectar ale artei adevărate,

*) De exemplu E. Lovinescu, care în *Portrete literare* spune despre Caragiale:

„Caragiale e lipsit de ideal: talentul lui e o satiră pentru satiră“... „N'a fost lipsit numai de idealism și de generozitate, ci și de poezie“... „Niciun scriitor român n'a văzut mai puțin natura decât Caragiale“... „Spiritul lui de observație nu a mers până în adâncimile sufletești pentru a prinde aspecte complexe... ci s'a mărginit la o suprafață ușor de ridiculizat“ (pag.: 22, 23 și 25-26).

rostind cu evlavie crezul comun — idealul de claritate și de profunzime — : „vorba (să fie) pe d'asupra limpede, dar adâncă la înțeles“.

Ca încheiere ne simțim datori să lăudăm

truda aceluia care cu pioasă îngrijire și înțelegere a scos la lumină aceste scrisori cari au contribuit la distrugerea unei credințe greșite și la cunoașterea mai profundă a sufletelor celor doi prieteni.

ADOLESCENȚII DIN BRAȘOV, roman.

de PERICLE MARTINESCU.

În ultimul său roman, în *Huliganii*, d-l Mircea Eliade caută să precizeze stilul de viață al tinerei generații intelectuale; o indiferență totală față de adevăruri, o exagerare a eului, într'o viață care socotește ca axă și unică determinantă a ei, biologia și sufletescul individualității; huliganismul pornește la luptă cu tot ce e formă și adevăr consacrat, pentru a impune viața plină de resurse energetice a tineretului.

În același plan de considerații se așează și romanul d-lui Pericle Martinescu, *Adolescenții din Brașov*, care este o importantă contribuție la înțelegerea unei tinereți trăite în cadrul huliganismului.

* * *

Sunt creații artistice pe care nu le poți judeca obiectiv, ci numai trăi, fără să-ți dai seama de valoarea lor din punct de vedere estetic. Și *Adolescenții din Brașov* sunt una dintre acestea pentru noi, cei cari trăim realitățile din ea.

Judecata noastră nu va fi deci, decât o autoanaliză și — poate — pentru aceasta subiectivă.

Personajele romanului sunt elevi cari pășec pragul liceului pentru a pătrunde în viața din afară de școală. Ei disprețesc școala considerând-o ca inutilă, înlătură adevărurile didactice și sfaturile celor mari

pentru a cunoaște viața printr'o quintesență a experienței: și prin aceasta sunt huligani. Concepția lor de viață poate fi considerată ca o aberație a minții, căci implică principii, cari duse până la consecințele lor, sunt opuse relității; dar tocmai această opoziție anarhică și nesocotită este forma de viață a adolescenței. Atunci când viața își ridică vălurile în fața tânărului, orizontul său se mărește la infinit prin entuziasmul și beția spațiului care n'a fost restrâns de cruzimea relității. Este epoca când fiecare trăește cu „capul în nori“, în ciuda vieții organizate; este epoca cea mai frumoasă și cea mai susceptibilă de critică, a vieții.

Adolescenții din Brașov este o carte bună pentru că este completă și nu unilaterală: ea este așezată la intersecția tuturor planurilor de interes ale tineretului. Este bună, pentru că realizează literar o viață reală, și aceasta în mod integral.

Deși, în căutarea unei expresii personale, tonul șovăe printre influențe și părți nelocalul lor — cum este ultima frază cu totul superficială și în contradicție cu atitudinea serioasă și profund sentimentală din pasagiul anterior — cartea trăește prin fondul de analiză al unei realități și prin expresia ei.

NICULESCU RADU.

CL. VII ȘT.

COPILARIA.

*Dulce mângăere de poveste,
mană neașteptată ca o veste,
ca un soare veșnic în declin,
gunguriri de păsări și de slavă,
zâmbet prins în creștet de dumbravă...*

ADOLESCENȚA.

*Impletiri de visuri și de cântec
plămădit din miere și pelin,
biblică frântură de descântec,
boabă nestemată de rubin,...*

MATURITATEA.

*Crater de vulcan în svârcolire,
tanc ce urcă dealuri peste dealuri,
maldăr de idei ce, în ciocnire,
radiază fum și idealuri....*

BATRANEȚEA.

*Casă părăsită și uitată,
cu miros de scrum și busuioc,
navă de o stâncă sfărâmată,
cu catargul, încă, bici de foc.*

SECREȚEANU L.

DINTR'O VACANȚA.

O întâmplare petrecută acum câțeva vreme îmi confirmă părerea că o clasă de curs e câteodată mai simpatcă, privind-o în timpul vacanței, decât în zilele de curs. Nu vreau să fac vreo aluzie răutăcioasă prin această observație, dar ce e adevărat, rămâne adevărat. Întâmplarea e foarte simplă în sine.

Intr'o vacanță, am intrat în curtea liceului, și de aici am trecut pe o sală. Departe de mine gândul de a vă convinge, cu argumentul acestei povestiri, impresia mea cu clasa în vacanță. O spun numai așa, în treacăt.

Din sala pustie, am intrat în prima clasă întâlnită. Înăuntru, liniște și singurătate. Băncile sunt întoarse sau aranjate; fiecare îți arată, după cum e așezată, pe cel ce a stat în ea. Șeful viitorilor cetățeni, a trebuit să se remarce și aici. Banca lui stă ridicată sus pe alte trei pupitre, amenințând parcă liniștea clasei. Inchid ochii și văd prin ceața trecutului aievea, pe regii gali, purtați în triumf pe scuturile războinicilor. Pe prima tablă niște versuri bizare se înșirau în fugă, gonite parcă de groaza simunului. Lângă tablă, pe peretele alb, se îngămădesc prezentul, imperfectul și viitorul

verbului volo. Viitorul mai ales, se împotrivesc cu obrăznicie, ne făcând loc scrierilor lui Antim Ivireanul.

Și pentru că Mitropolitul Antim, a fost om modest o viață întreagă, și operile sale cobor umilite, evitând întâlnirea cu războinicul roman. Cealaltă tablă poartă răutăciosul anunț. „Măine totii elevii vor veni tunși numărul doi“. Răspunsul arzător se cramponează în alt rând: „Asta să i-o spuie lui mutu“.

În cuierul d-lor profesori, stă spânzurată o foaie dintr'un caet de teză. „Caet de teză la limba română“... etc.

Treul mare și roșu dă un colorit specific foii, acoperind rândurile ce au avut un preț așa de mic. O bancă speriată de atâta liniște se lipește tremurând de pieptul peretelui.

Intr'un pupitru, găsesc o foaie scrisă de două ori; odată cu cerneală, (o foaie cu informații prețioase pentru teza la religie) și odată cu creionul servind de bilețel. Din suprapunerea celor două scrise cu greu am cetit cam următoarea scrisoare:

NAE !

„Dă-mi ... Biblia dela București... Am pierdut foaia unde copiasem pe Antim.... Beiful d'în Giurgiu... Nu întârzia; dă-mi mântuirea ... ta“.

Amicul de „Șaguna“ când a eșit din Sinodul dela Iași.... mi-a luat „Adevărata credință“... Dă copiuța întâi lui.. Melhisedec“ că nici el nu știe. Vezi să nu te vadă.... „Papa dela Roma“... că apoi luăm amândoi nota Bene-Merenti“..

Cu drag, al tău... episcop
Teodosie Veștemeanul...??

Biblioteca stă liniștită privind clasa, ca un filosof, inadevăr plin de carte., Câteva volume stau răvășite pe polițele dulapului. „Regimul juridic al presei în România“. Poezii de V. Alecsandri și Călin de M. Eminescu, Mai în fund „Un ostaș“ piesă eroică în trei acte, trimete salve de naționalism, și ofițerul depe copertă, întinde mâna disperată spre fereastră. Pe jos, un cocean de măr, privește cu dispreț la puzderia de semințe de dovleac, ce stau cu gura căscată, la discursul unei linii rupte. În armura de lemn a peretelui o peniță cu o coadă de cometă,

stă încă și acuma parcă în tremurarea nervoasă a momentului când s'a înfipt; și un creion fără vârf stă trântit la pământ, amețit parcă de eforturile făcute până acum. Pe calorifer, o caricatură a unui elev, amintește talentele neîncolțite ale unei mâini necunosătoare. Pe o bancă găsesc un fragment de poezie nesemnată :

Pe ceru-acoperit de nori,
În faptul inserării,
Sburau alene doi cocori,
Spre und' albastr 'a mării.

Sensibilă, banca a răspuns sentimental la melancolicile versuri, vărsând pe podea, câteva lacrimi de cerneală. Un zumzet mă trezește din visul real al unei clase liniștite. O albină a pătruns în clasă printr'un geam spart de vreo minge rebelă, intrată fără voe în traectoria fatală a geamului. Zumzetul se împrăștie treptat prin clasă ca parfumul unei flori din glastră, împlinind liniștea cu șgomotul ei slab.

Și astfel se împlini voia legii școlare, ca niciodată să nu fie liniște într'o clasă; fie chiar vacanță.

DIMA N. MIRCEA.
CL. V. A.

Cântec de leagăn.

Patru îngeri vin la tine
Să-ți aducă dar :
Somn ușor și nopți senine
Scump mărgăritar.

Să îți dea luciri de stele
Pentru ochișori,
Gurii, tril de păsărele,
De privighetori !

Chipului, seninătatea
Cerului de sus ;
Sufletului, bunătatea
Blândului Isus.

Dela soare, blând cernute,
Raze de văpăi,
Trec prin geamuri să-ți sărute
Ochișorii tăi !

Luna-ți cere o privire,
Un surâs să-i dai,
Și zefirul să-ți resfire
Părul tău bălai !

Iar frumoasa Primăvară
Ar voi și ea, —
Să îți fie surioară,
Surioara ta !

Și tovarăși vieții tale,
Cu cântări și joc,
Flori ți-or presăra în cale, —
Floare de noroc!

Dar măicuța, nu răspunde,
Ci, în ciuda lor,
Te sărută și te-ascunde
Scump și drag odor.

PĂTRAȘCU PAUL
CL. V. A.

Au înflorit cireșii.

Au înflorit cireșii...,
In câte rânduri oare
Au înflorit cireșii
Sub cerul lui April?
Și ce nespuse vraje
Au ei mereu în floare,
Că amintesc deapururi
Oricui, c'a fost copil?

Au înflorit cireșii
Copilăriei mele!
Livada lor acuma
E toată un altar...
Pe trunchiuri roșii cleiul
Alunecă'n mărgelile
Rotunde, lunguețe
Și mari de chihlimbar.

Aleargă fiecare, din trunchiu
In trunchiu și strânge....
E-atâta veselie!
Atâta larmă fac!...
Râd unii ca nebunii,
In timp ce altul plânge
Că l-a'nțepat albina
Cu 'nveninatu-i ac!

Se iau la ceartă patru,
Pe-un ram gătit cu-o salbă
De galbene mărgelile de cleiu....
Și-acum se bat...
Bătaie'n toată legea...
Și-un roi de floare albă
Coboară din cireșul
In luptă clătinat.

Dar visul ține-o clipă....,
M'am deșteptat... mă doare..
De ce-au fugit copiii?
Eram și eu cu ei!
Și-acuma e tăcere....
Iar sub o lină boare,
Cireșii ning pe ochii
Blajinilor viței!

PATRAȘCU PAUL
CL. V. A.

PASTEL....

Pustiit, golaş şi veşted, codrul hărţuit de vânt
Fremătând prin întuneric îşi îngână tristu-i cânt,
Ce se'nalţă singuratic peste crengile-i uscate
Sau coboară şi colindă printre frunzele pătate...

Peste case rătăcite de sătuc în toată valea
Sus pe bolta, luminoasă, luna îşi urmează calea,
Printre stele aninate de fire de borangic
Răspândind raze puţine în dărnicia-i de calic....

Şi sub raza ei gălbue, spălăcită, fără vieaţă
Codrul, râul, satul, valea şi văzduhul par de ghiaţă....
Numai vântul cel sălbatic, — hohotind — mai rătăceşte
Dar..... şi glasul-i răguşit, prin coclauri poposeşte.

Nu mai iese din hogoacuri, fumul alb şi potolit
Căci prin vetre sub cenuşe, de mult focul a murit.
Numai unda nemişcată, rar de tot mai oglindeşte
Câte-o stea, ce iute cade şi în zări se risipeşte.

Printre faldurile grele ale nopţii de mătase
Clipe, ore, fug cu grabă de-al vremii magnet atrase
Şi se duc neconţenit, şi-altele în urma lor,
De se pierd în pânda vremii, neagra pânda fără spor.

Totul doarme..... Numai Timpul. nemilos şi ne-obosit
Îşi măsoară vremea scursă, cu al său ornic nelipsit....
Numai timpu'şi socoteşte clipele cu glas sonor
Amintind că „vieaţa-i scurtă“ şi că „omu-i muritor“.

ȚIGANUȘ GH. NICULAIE
CL. VI B.

Drum de țară.

Scârțâind, coboară carul
Drumul greu și prăfuit....
Boii clătinându-și capul,
Calcă rar și obosit....

Praful leneș se ridică
Potolit, în urma lui....
Pe tot drumul, până'n zare
Nimeni și nimica, nu-i....

Boii își măsoară pașii
Fără grabă fără spor....
În căruța colbuită
Un moșneag stă gânditor....

Gârbovit, sugând luleaua
Plină de tutunul prost,
Ține biciul lângă dânsul
Parcă fără nici un rost.

Se gândește la nepoții
Ce-au rămas uitați, stingheri,
Pe când el, în târg plecat-a
De atunci, din sat... de eri ?

Sau, tăcut, își amintește
De anii de mult trecuți,
Ce s'au scurs, încet-încet
Și acuma sunt pierduți ?

Scârțâind coboară carul
Drumul greu și prăfuit
Ce, ca orice altă cale
Se îndreaptă'n... nesfârșit.

ȚIGANUȘ NICULAE cl. VI

SPRE CURTEA DE ARGEȘ

Ca un veac trecură cele câteva zile ce mai erau până în Sâmbăta Floriilor, dată la care clasa VII literară, trebuia să meargă în excursie la Curtea de Argeș.

Sâmbăta dimineața pe la 7 toți băieții echipați cu cele trebuincioase unei excursii, erau în fața liceului. Puțin timp după sosirea D. lui Prof. N. Simache, animatorul și conducătorul excursiei, sosește și mașina cu care trebuia să mergem.

Timpul care până în ajun fusese ploios, era acum cât se poate de frumos, primăvara anunțându-și sosirea prin castanii după Boulevard, ale căror ramuri înverziseră. Ne suim în mașină și cu puțină bunăvoință, fiecare își găsește loc. După ce ne-am aprovizionat cu benzină, ne îndreptăm prin bariera Târgoviștei pe șoseaua Ploiești — Târgoviște.

Cum am ieșit din oraș au început să

se desfășure la dreapta și la stânga șoselei, ogoarele proaspăt arate și semănate, din care se ridicau aburi în bătaia razelor soarelui.

Crângul lui Bot cu verdeața sa, părea o pată pe întinsul câmpurilor. Șoseaua albă mergea înainte, tot înainte, până într'un punct unde marginile ei păreau că se unesc.

În mașină domnea o atmosferă specifică excursiilor, o atmosferă în care totul este numai o glumă, veselie și mulțumire și în care nimeni nu se simte stânjenit cu ceva. În felul acesta nici nu simțirăm când am ajuns în dreptul comunei Târgșor, printre casele căreia se distinge o biserică și o închisoare.

Încep să se zărească satele ce devin din ce în ce mai accentuate. Casele proaspăt văruite, precum și orânduiala gospodăriilor ne arată că nu mai e mult până la Paști.

Livezile de pruni, arborii fructiferi, fac pe băieții de la țară să se minuneze de calitatea și de felul cum sunt îngrijii pomii.

Micile păduri pierdute printre livezile, ogoarele și islazurile printre care trecem desfată ochiul prin prospețimea lor și provoacă în noi o voie bună, care se transformă într'o nesfârșită veselie ce ne face aproape nici să nu simțim când am ajuns într'o regiune petroliferă, cu sonde presărate la tot pasul.

Deodată pe dealul dela dreapta șoselei, se arată printre brazi, părți dintr'o cetățuie, care nu e altceva decât „Liceul Militar Nicolae Filipescu“ dela Mănăstirea Dealul. Acolo sus, într'o perspectivă ce domină întreaga regiune se înalță Mănăstirea Dealul, întemeiată acum vreo 400 de ani de Radu cel Mare. Înainte de a ajunge sus la platoul pe care se află toate clădirile, ne oprim la un monument ridicat în cinstirea eroilor, unde ne odihnim puțin, cu care prilej inevitabilele aparate fotografice intră în funcțiune. Mănăstirea, înaltă și nu prea spațioasă, e clădită din piatră. La dreapta și la stânga intrării, se află două pisanii foarte bine păstrate.

Înăuntru, în partea dreaptă, într'un colț, este mormântul în care se află capul lui Mihai-Viteazul. Deasemenea se mai găsesc câteva lespezi sub care se află morminte vechi. Altarul e sculptat cu măiestrie în lemn. O adevărată capodoperă se află acolo: o cruce de lemn pe care sunt sculptate în miniatură diferite scene religioase și care a fost dusă la mai multe expoziții din țară și străinătate. După vizitarea mănăstirii, s'a iscălit în cartea de aur a acesteia. S'au mai vizitat clasele, dormitoarele, poligonul de tragere, poligonul de exerciții, sala de gimnastică în care e amenajat și un cinematograf, toate lăsând impresia unei desăvârșite ordini.

Pornim cu mașina spre Târgoviște și în vreo jumătate de oră suntem acolo.

Orașul lui Cârlova, Eliade Rădulescu și Grigore Alexandrescu ne primește liniștit și tăcut ca un bătrân slăbit de viața intensă ce a trăit-o în tinerețe.

Mergem întâiu la Mitropolie. Așezată într'o curte mare, cu numeroase alei, la ieșirea cărora se află clopotnița, Mitropolia are o înfățișare cu adevărat impunătoare. Ridicată de Neagoe Basarab, ea a fost rezidită din temelii în timpul domniei Regelui Carol I. După modelul ei a fost ridicată biserica Incoronării din Alba Iulia și Episcopia din Sibiu. E clădită în stil bizantin. Înăuntru, pictura făcută în aur de către pictorul Belizarie, e de o frumusețe remarcabilă. Vizităm apoi muzeul ce se află în curtea Mitropoliei, de unde plecăm la biserica Stella. Aceasta este clădită de Vasile Lupu în stil moldovenesc în care se cunoaște destul de ușor influența venită din Apus, în special prin Polonia. Biserica e sprijinită de așa numitele „contraforturi“ iar toate bolțile, spre deosebire de cele ale stilului bizantin sunt frânte la mijloc. O parte din pictura ei veche se menține și acum. În afară de un potir, un tăleraș și o icoană foarte veche, biserica nu mai conține nimic, toate obiectele de preț fiindu-i luate de Comisiunea Monumentelor Istorice spre a fi expuse la București.

Ducându-ne la „Curtea Domnească“ și fiind timpul mesei, am mâncat acolo și apoi am vizitat ruinele palatului domnesc. Palatul construit de Matei Basarab și care după aparențe trebuie să fi avut două etaje în afară de subsol, nu mai este acum decât un morman de ziduri, dintre care numai câteva au rămas în întregime. Din observarea bolților dela subsol care s'au păstrat mai bine, îți poți face o idee, despre ce a fost odinioară palatul domnesc.

Prin ferestrele sparte ale vestitului turn al Chindiei pe care altădată făceau de pază străjile, acum pătrund ciori care își fac acolo cuiburi. Biserica Curții a rămas bine conservată până azi.

Pela 2 după amiază, am plecat spre Curtea de Argeș. De astă dată drumul a fost ceva mai lung. Trecem prin Pitești unde nu ne oprim și ajungem pe înserat la Curtea de Argeș. Aci ne ducem la Seminarul „Neogoe Basarab” unde suntem primiți să dormim peste noapte, cea mai mare parte din seminariști fiind plecați în vacanță. După ce ne-am ales locurile de dormit într'un vast dormitor, am mers cu toții în sala de mâncare unde am mâncat. După masă ni s'a dat voie să ne plimbăm prin oraș. Seminarul, o clădire foarte mare, cu crucea lui luminoasă în vârf, ne-a permis să ne orientăm foarte ușor prin noapte. După o noapte de odihnă, a doua zi, de Florii mergem să vizităm mănăstirea. Nicolae Alexandru Basarab, începe pela 1359 să construiască acest lăcaș sfânt ca să-i servească de mitropolie. Nu poate însă să o termine, deoarece moare la 1364. Numele de Curtea de Argeș i s'a dat spre a deosebi Curtea Domnească dela Târgoviște, de Curtea Domnească de aci, dela Argeș. Se pare că această biserică (mai târziu a devenit mănăstire) a fost terminată de Radu Vodă Negru. La anul 1515 Neogoe Basarab o ridică din nou din temelii. La târnosirea ei (1517) Neogoe a poftit peste 1000 de clerici din tot Răsăritul. Fu terminată de ginerele său, Radu dela Afumați și restaurată de mai multe ori până în timpul Regelui Carol I, care o restaură în mod general, făcând din ea o perlă a artei bisericesti. Biserica cu un mic ceardac în față, este împărțită printr'un pridvor ai cărui doisprezece stâlpi susțin o turlă mare și două turnulețe, ce sunt răsucite în chip de frînghii, unul către altul, dând impresia că au să cadă unul asupra altuia și producând un foarte reușit efect vizual, acela de avântare către cer, a turlei mari.

Exteriorul are o puternică bază, ornamentată cu diferite ciubuce, deasupra căreia pereții bisericii se despart în două zone (registre) printr'un ciubuc împletit

în formă de frânghie; în zona de deasupra, pereții bisericii sunt decorați printr'o serie de arcaturi, în mijlocul cărora, se află discuri de piatră, lucrate cu o mare bogăție, iar la întretărirea arcurilor, alte discuri mai mici pe care stau porumbei cu aripile întinse și cu un clopoțel în cioc, care sunau la adierea vântului, producând o armonie plăcută. În partea dreaptă a ușei ce duce spre biserică, sub portretul lui Neogoe Basarab și al despinei Mihița, sunt îngropați cei trei copii ai lui Neogoe: Petru, Ion și Anghelina.

La capul acestor morminte se află mormântul lui Neogoe și al fiicei sale Stanca. La stânga ușii se află mormântul lui Radu dela Afumați. În dreapta ușii de intrare se află mormintele: Regelui Carol I și Reginei Elisabeta iar la stânga al Regelui Ferdinand I.

Unele icoane din vremea lui Neogoe sunt păstrate în muzeul Argeș.

Deasemeni se mai găsește aproape de intrare un dulap de sticlă în care sunt obiecte prețioase ca: potire, vase sfinte, etc., precum și o evanghelie scrisă și pictată artistic pe margini de mâna reginei Elisabeta.

Ceva mai în vale se află fântâna meșterului Manole unde legenda spune că a căzut atunci, când făcându-și aripi de șindrilă s'a aruncat depe biserică. Pe această fântână de tip românesc se găsește o inscripție în versuri.

Mergem acum la biserica de lângă Curtea Domnească al cărei paraclis era.

Biserica a fost începută de Basarab cel Mare, continuată de fiul său Nicolae Alexandru și terminată în parte de fiul acestuia, Vladislav.

În 1894 deși biserica suferise mai multe reparații, începuse să se crape și amenința cu dărâmarea. Arhitectul Gr. Cercez readuse la loc masele de zidărie ce se dislocau, cu ajutorul unor mari bare de fier prevăzute cu șurupuri, reușind să consolideze perfect biserica. Să-

păturile făcute acolo au scos la iveală patruşprezece morminte. În mijlocul bisericii sub pantocrator, în mormântul din dreapta care e cel mai vechi mormânt din biserică, este Vladislav Basarab.

Într'un sarcofag prevăzut cu un geam se găsesc rămăşiţele lui Radu Negru, terminătorul bisericii. Spre deosebire de celelalte morminte care au fost profanate, mormântul lui Radu Negru a fost găsit intact, descoperindu-se în el lucrul de o importanţă extraordinară pentru cunoaşterea veacului XIV-lea, când el a fost înmormântat. Având pe cap o diademă de mărgăritare, dispuse în formă de romb, el este îmbrăcat într'o tunică roşie de mătase încheiată cu nasturi de aur, pe care ee află stema Basarabilor.

Un cordon, împodobit cu mărgăritare, ce îi cuprinde mijlocul este încheiat cu o pefta de aur grea de 280 gr., în forma unui castel medieval, care a făcut vâlvă atunci când a fost descoperită, deoarece sunt foarte rare obiectele de aur din epoca medievală de acest fel.

Arhitectura bisericii este o capodoperă a arhitecturii bizantine a secolului XIV, de tip constantinopolitan, caracterizată

prin alternarea brâielor de cărămidă şi piatră.

Pictura ce poate suferii comparaţie cu cele mai bune picturi ale secolului XIV, are un colorit şi o libertate în mişcări a personajilor, neobicinuite până atunci în pictura noastră.

Precum se vede, arhitectura, pictura şi tezaurul aflat în ea, constituie o comoară pentru acei ce vor să cunoască vieaţa plină de măreţie a neamului nostru. În parcul oraşului am vizitat ruinele Bisericii Săn Nicoară care după Turnul cu trei caturi pare a fi fost biserică catolică, construită de Marghita, soţia lui Basarab.

Plecând spre casă, cu sufletele pline de pietate şi recunoştiinţă pentru aceia care au trăit în acele locuri şi în acelaş timp cu gustul pentru astfel de excursii oarecum format, nu ne rămâne decât să aducem D-lui Prof. Simache, mulţumiri pentru grija şi preţioasele îndrumări ce ni le-a dat şi totdeauna să-l rugăm să depună aceiaşi stăruinţă pentru a se traduce în fapt cealaltă excursie proiectată de clasa noastră, la Sibiu.

IONESCU N. IOAN.

CL. 7 LIT.

NOTE ŞI IMPRESIUNI DE CALATORIE.

Vaporul nostru a părăsit de mult Ada-Kaleh, insula care ne-a lăsat în suflet amintiri neperitoare ; în urmă rămâne Orşova, oraşelul acesta mic, cu un aspect atât de pitoresc.

Încet, vaporul intră în Cazanele inferioare. Lopeţile sale lovesc ritmic undele, mărind valurile, făcând mai tainică melodia eternă a apei.

Dunărea e strâmtă aici. Deoparte şi de

alta, malurile stâncoase şi abrupte se înalţă ameninţător, voind parcă să se prăvălească în apa spumoasă.

În peretele malului drept, la o înălţime oarecare, se văd găuri mari, în cari odinioară erau bârne groase, ce susţineau un pod, construit pe vremea lui Traian. Eşite din strâmtoare, apele Dunării se largesc, valurile îşi mai potolesc furia. O peşteră mare, pe malul stâng, ne atrage privirile. E peştera

în care de mult, de mult, trăia în singurătate de sihastru acela care a dat Dacilor credința în nemurirea sufletului, Zamolxis. Se spune că și azi, umbra sa mai colindă prin aceste locuri și oamenii de aici privesc cu sfîntenie, ba chiar cu teamă, acest umil lăcaș al său.

Munții, cari se micșorează mult, apar acum din ce în ce mai înalți și mai stîncoși. Dunărea vine la vale în valuri mari și repezi; deodată se strîmtează simțitor, la vreo 170 m. Am intrat în defileul Cazanelor. Aici, bătrîna Dunăre ni se arată în toată mărirea ei.

Orice mișcare pe punte a încetat. Toți privesc în sus, la stîncile pleșuve, deasupra cărora vulturii zboară în cercuri, arătîndu-se astfel suveranii acestor locuri. Strigătul lor ascuțit tulbură liniștea înfiorătoare a acestor ținuturi. Cîteva stînci împodobite cu smocuri de verdeață, mai înveselesc priveliștea. Dunărea aci e liniștită; ea are înfățișarea unui mic lac lipsit de valuri; doar unde mici se învîrtesc în cercuri, arătînd astfel că apa aci e adîncă. Toți sunt mișcați în adîncul sufletului, în care domnește un amestec de sentimente: ne simțim mici și neînsemnați față de coloșii din fața noastră; ne simțim prea sglobii, veseli, prea răi față de pacea ce domnește aici și înfîrșit, ne simțim pătrunși de acel dor tainic, necunoscut și vag, de zări depărtate și locuri din basme.

Cazanele au ceva copleșitor în mărirea lor. Frumusețea lor te face să le părăsești cu greu. Vaporul înaintează încet, lăsînd în urmă o dără lungă de apă, iar Cazanele în schimb ne-au lăsat în suflet icoana lor nepritoare. Peste culmile părăsite, se coboară acum un vîl străveziu de aburi, făcînd mărirea tabloul.

Tot mai departe rămîn Cazanele. Vaporul nostru spîntecă ușor valurile mici, la jocul cărora privim încantați. Toți sunt bine dispuși pe punte. Unii rîd și sunt veseli, alții cu ochii visători, admiră o lume din basme.

La un moment dat, Dunărea e strîmtoată de o singură stîncă, ce pătrunde semeț în mijlocul ei, întocmai ca un pînten uriaș. Vaporul înaintează de acum încet, numai printru

semnele negre și roșii, ce indică direcția unui canal în care cu multă greutate și muncă s'au sfărîmat stîncile de pe fund. Până în dreptul localității Stîncea, vaporul înaintează cu aceeași grijă, pericolul stîncilor fiind mare. Totuși Dunărea este destul de lată; deoparte și de alta, poenile inverzite, pe coastele dealurilor, ne urează parcă un „Bun Sosit“ pe meleaguri noi.

Deodată orizontul e din nou închis de stînci mărețe, căci Dunărea se angajează iar într'un defileu. S'ar părea că la un moment dat, stîncile vor închide de tot drumul, și totuși mereu apare încă o porțiță de trecere prin care Dunărea lunecă sbătîndu-se furioasă în vad, lovînd năprasnic valurile de stînci și înfiorînd liniștea prin sgomotul repetat de ecoul munților. Aici e locul cel mai potrivit să ne dăm seama de marea operă a Dunării. Dealungul veacurilor, zi de zi, s'a dat o luptă crîncenă între puterea ei și rezistența stîncilor. Iată azi învingătoare și liberă, ducînd mai departe lupta cu masivele de piatră, ce oglîndindu-se în apa ei, o privesc cu teamă, aproape cu invidie.

Ieșînd din defileu, vedem în mijlocul apei o singură stîncă ce a rămas învingătoare în lupta celor două elemente. E Stîncea Babacai, înconjurată de o mulțime de legende minunate, care măresc taina acestor locuri.

Privînd acum spre malul românesc, vedem pe creasta unui munte un vechiu castel, ale cărui ziduri înegrite de vînturi și ploii, au căzut într'o stare jalnică de ruină. Acestui castel (numit Sf. Ladislau) nu i-au mai rămas de odinioară decît renumele și legendele.

Se spune că odată, regele Sigismund era să-și piardă viața aici, dacă nu l-ar fi scăpat din mâinile Turcilor, viteaza soție a unui cavaler. Pe malul sârbesc, o altă cetate. Columbaria, a știut să lupte vitejește contra vremurilor, căci și astăzi își mai înalță semeț cele 7 turnuri cu ferestrele mici. Din cauza înfățișării ei sinistre, de castel vrăjît din basme, a fost numită și „Cetatea Dracului“.

Ziua însă voia să ne mai aducă o bucurie. În locurile acestea, ce farmecă întreaga

fire, un apus de soare nu putea decât întregi feeria.

Soarele a început să scoboare treptat, treptat, spre apus. Iată-l acum cu o ultimă sforțare aruncând în juru-i mii de sulți de foc, cu care înfiorează împărăția sbuciumată a apelor. O fășie întreagă din întinderea apei tremură în unde aurii, iar spre mal lucește în reflexe de smarald. Culmile încoronate cu o cunună roșiatică încep să devie din ce în ce mai umbrite, căci amurgul își destinde vălul sur.

Am ajuns la Baziaș. Aici scoborim depe vapor. Baziașul e un mic cătun, de un pitoresc rar. Câteva case, cățarate pe dealuri câteva ziduri învechite, un hotel foarte frumos, o fântână a Sf. Magdalena, cu apă mai limpede decât cristalul, verdeață și liniște.

Aici la poalele dealurilor, departe de orașele gălăgioase, Baziașul te primește cu plăcere. Te simți fericit aici, departe de sbuciumul vieții obișnuite, în mijlocul naturii. Ne plimbăm voioși, sub alea inverzită. Intre timp noaptea s'a lăsat. Licuricii sboară prin aer împrăștiind lumina lor curată, micșorând taina nopții.

Prin fereastra dela cazarma grănicerilor unde ne-am culcat, câțiva privesc afară. În fața ochilor, văd Dunărea ce lunecă ușor în vad, ca un șarpe argintiu alintat de razele lunii. Păsările și culmile dorm de mult. O liniște sfântă domnește. Doar zgomotul pașilor grănicerului de serviciu ce-și face datoria zi și noapte, se mai aude, incolo nimic.

Ghenci Egon, cl. V.

FIINȚEI / FOCULUI STRIGARE ! Cluj

Cine îl dădură oare ?
Cine oare a putut ?
Omul sie-și vreo'ntâmplare
L-a cules făr' a fi vrut ?

Anii cei adânci din vreme
Leagăn trainic i-au întins,
Pân'a permis ca să îl cheme
Mintea lumii din adâns.

El domnea și mai 'nainte
Chiar dintr'un 'nceput ales,
Dară exista vre-o minte
Care că-l fi înțeles ?

Focul soarelui, lumină
Ce hrănește - acest pământ !
Steaua, noaptea, ce alină
Cu zâmbirea ei de sfânt !

Poarta ce-o ținea în fiare
De perete când s'a dat
Gândul nouă cale are,
Lumea alt scop și-a aflat.

Lupta eul spre mai bine,
Spre eternul înfinit,
Lui în ajutor, oricine
O'ntelege i-a venit.

Se adună glas de jale
Din pustiul cela'ntins,
Flacările ființei sale
Pe-al pământului întins.

Limba focului s'aruncă
Înspre ceru' albastru, clar,
Lucrul plămădit în muncă
Mistuindu-l crud, barbar.

RADULESCU D. CONSTANTIN
CL. V B.

PRIMAVARA.

S'a topit neaua cea albă,
Pe pământ au răsărit :
Ghiocei, la gât cu salbă,
Din pietre de mărgărit....

Vântul bate' ncețișor,
Cu plăcute adieri ;
Pomilor scoțând ușor :
Mugurii înfloritori . .

Pasărea cea cu glas dulce
Și-a pornit colinda'n stuh,
Prevestind lumii c'aduce
Primăvara prin văzduh.

În câmpii toate prind vieață ;
Iar țărani i ies cu pluguri..
Omul inima-și 'nalță,
La cer în frumoase ruguri....

FLORILE...

Acuma timpul a sosit
Să iasă la iveală flori,
Să răspândească'n infinit
Plăcut, miresme și culori.

Pe cer lucește mândrul soare,
Și veșnice stau florile,
Să'mplineasc'ori ce plăcere
De toate sărbătorile.

O !... Floricelelor frumoase !
În ori ce clipă răsăriți,
În inimile bucuroase,
De o meni veseli, fericiți.

La'niversări sau la banchete,
În glastre, pe frumoase mese,
Stați mândre și semeț gătite,
În haine scumpe și firete.

Cu voi acoperim „Prestolul”
În Sfânta Vinere-cea-Mare,
Pe care-a stat Mântuitorul
Intins și fără de suflare.

Și tot voi florilor veniți,
Fără să spuneți un cuvânt,
În cimitir, ca să veghiați
Pe Sfânt și veșnicul „Mormânt”.

DUMITRESCU C-TIN
CL. III B.

PAGINA TRADUCERILOR.

FLORIAN.

RINOCERUL ȘI DROMADERA.

Un rinocer plin de putere
Zicea înaltei Dromadere :
„De-atâta vreme dela tine o lămurire tot aștept ;
Să-mi spui de ce cu noi destinul de o potrivă nu e drept ?

Pe voi întotdeauna omul vă caută și vă iubeste,
Să vă'nmulțiți vă poartă grije, vă dă nutreț, v'adăposteste

Pe noi ne alungă tot mereu
Și ura lui ne-apasă greu !
Știu bine că purtați pe spate
Poverile-i nenumărate.

Că sunteți blânde și ușoare, că osteniți anevoios...
Dar rinocerul e și dânsul, blajin, puternic și milos.
Pot zice chiar, și pentru asta să nu încapă supărare,
Că avantantaju-i pentru noi,
Avem un corn și o cuirasă ce le-ar putea servi 'n război !

De ce dar ura lui cea mare ?"
Iar dromadera i-a răspuns :
„Te-am înțeles îndeajuns !

Nu fii gelos de soarta noastră și pune capăt tânguiri ;
Nu e destul s'aduci serviciu spre-a fi pe placul omenirii.
Serviciile ce-i aducem le poate face-un rinocer

Spre-ai cuceri bunăvoința ;
Dar e la mijloc un mister
Ce ne atrage preferința :
Noi omenirea o servim ;
Dar știm genunchii să'ndoim !"

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PATRAȘCU PAUL

CL. V. A.

[Cartea III, 4].

PÂRÂIAȘUL.

(Traducere din Goethe).

Tu vesel, limpede isvor,
Ce veșnic tot 'nainte fugi,
Pe malul tău ades mă'nțreb :
—„De unde vii ? Unde-o s'ajungi ?

—„Eu isvorăsc din negre stânci
Și trec mereu numai prin flori
Și'n apa mea plutește lin
Seninul cer adeseori“.

„Deaceea-s vesel, copilaș,
Unde-o s'ajung nu știu nici eu ;
Cine din stâncă m'a strigat
Mă va conduce tot mereu“.

TEODORESCU ȘT.

VI-A.

LEAGAN ȘI COȘCIUG.

Locuri de odihnă-s multe'n vieată — și cine nu cunoaște dintr'ele pe cele mai însemnate? Unul stă la pragul de intrare în vieată, celălalt la cel de eșire — Deosebite, foarte deosebite și chiar cu tetul protivnice'n ținta lor par a fi, și totuși amândouă-s atât de înrudite!

Leagănul îi dă scânduri, cioplit — Așisderea coșciugul — Odată sta mândru'n pădure un copac — din el s'au întins scândurile. Ramuri verzi și proaspete respira el, și de câte ori — pe atunci — călătorul obosit nu se odihnea răcorindu-se sub el! În urmă, copacul mândru fu trântit, trupul lui despăcat și prelucrat în prăvălioara liniștită. Un leagăn — și poate un coșciug în același timp — ieși din lemnul lui. Leagăn și coșciug — amândouă înfrunzite creșteau odinioară în înfățișarea unui copac din pădure, sau unui pom din grădină, pe crângile căruia ciripeau dulcile păsărele — Amândouă în alte vremuri, înfrunzeau în caldul primăverii și'ngălbeneau desfrunzindu-se în toamna friguroasă — Amândouă căzură de ascuțișul securii sau se frânseră'n bătaia vijeției. — Și'n amândouă doarme omul. — În amândouă îi pace și odihnă. — Ce frumos îi culcat copilul în leagăn! Nici o grije nu-l turbură. Senin și luminat e cerul vieții sale. Oare nu-i tot așa și'n coșciug? Și'n el doarme omul. — Și aci nici o supărare nu-l atinge, nici o păcătoșie nu-l scârbește. — E drept că alt somn e acesta, că nu e somnul cel din leagăn, că e mai greu ca plumbul, și e rece, ah! ce rece e — dar adânc și veșnic. — Într'amândouă nu noi ne urcăm. Altul ne culcă'n ele — Căci eram fără ajutor și slab, când stam la sânul mamei. Dela ea ceream noi, tot ce ne lipsea, chiar și odihna. — Iar mama luându-ne ușor pe brațe, dela sân, ne culca blând și iubitor în leagăn. — Țepeni, galbeni suntem noi și stinși de putere și de vieată când ne-atinge aripa morții. — Ne culcă'n coșciug căci noi singuri n'am putea. — Leagăn și coșciug, dea-

supra voastră se varsă multe lacrimi! — Cine noaște lacrimile de bucurie care strălucesc în ochii tatălui și mamei, când ei caută la leagănul în care doarme comoara lor? Cine nu cunoaște lacrimile de durere ce scânteie'n ochii copilului, când trist și'ngândurat privește la cosciugul părinților săi? Părinții culcă'n leagăn pe copiii lor iar acestia la rândul lor întind în sicriu pe părinți. — Și-aici și colo-s lacrimi. Leagăn și coșciug, în fața voastră noi nădăduim. — Da, nădejdea tresare'n suflet, dulcea nădejde ne umple inima, privind în leagăn scumpele noastre odrasle. — Cu ele nădăduim să trecem prin vieată. — Prin ele ni-e gândul să'nădăm legătura ce duce înainte, în lungul vremii, cu ele nădăduim să găsim, bucuria, bunătatea și fericirea cele mult dorite. — La moarte legătura-i ruptă — însă noi nădăduim împreună cu mângâetoearea credință — că ea, acolo sus, legată din nou va dura veșnic. — Și numai această nădejde este toată mângâerea noastră, este ancora, este steaua mântuirii noastre când stăm împietriți în fața cosciugului. — Leagăn și coșciug — deasupra voastră noi ne rugăm. Dorinți călăuzitoare, gânduri și simțiri curate, isvorăsc din inimă părinților înălțându-se spre cer, când ei căutând la pașnica locuință a copiilor lor, cer dela Domnul, ca noroc și binecuvântare să se reverse asupra lor. — Dar și'n fața coșciugului ne rugăm. — Ne rugăm pentru cel mort. — Ne rugăm pentru milostivirea la judecata de apoi: pentru ca el să fie părtaș bucuriilor cerești, ne rugăm pentru fericirea lui. — Leagăn și coșciug, cât va fi lumea, voi veți fi oamenilor scăpare. Adesea sunteți atât de aproape, că deabia o palmă de loc vă mai desparte. Dar aproape sau departe, amândouă sunteți leagăne: unul pentru pământ, cellalt pentru cer.

TEODORESCU ȘT.
CL. VI-A.

(Tradus din limba germană).

Dare de seamă.

asupra activității societății culturale „I. L. Caragiale“ din anii 1935—36.

În ultimul timp, lipsa unei societăți de lectură era mult resimțită la liceul nostru, de elevii ultimelor clase. Ei începuseră să vadă că, oricât de multiple și oricât de variate ar fi cunoștințele pe care le căpătăm în școală, le lipsește tocmai puțința de a le folosi, coordonate și sintetizate. Ei își dădeau seama că școlii îi e imposibil în cadrul celor 5 ore de curs zilnic să desăvârșească și să formeze complet caracterul moral și intelectual al absolvenților ei și că o societate de lectură, așa cum funcționase în trecut una la liceul nostru este, în această privință, un prețios colaborator al ei.

Deaceia, când un grup de elevi au luat inițiativa reînființării vechii societăți de lectură „Ion Luca Caragiale“, care funcționase la liceul nostru dela 1909, dar care din cauza unor împrejurări protivnice își încetase activitatea, tot cursul superior a fost — sufletește — alături de ei. Nu numai o tradiție de generații, dar și o nestrămutată convingere, în folosul unei atare societăți, ne îndeamna să persistăm în a traduce în fapt hotărîrea noastră.

Nădejdea pusă de noi la început n'a fost desmițată de felul în care societatea a funcționat până acum.

Cea mai bună chează e că între profesori și elevi există o desăvârșită înțelegere, a fost interesul și bunăvoința cu care solia trimasă să intervină la cei în drept pentru reînființarea societății, a fost primită. D-nii Director Stoica Teodorescu. Prof. Aurelian Moșoiu, Dr. N. Chiriac—Dimancea și N. Simache au primit cu bucurie să dea prețiosul Domniilor lor sprijin moral și efectiv, societății reînființate. Domnii Profesori conducători ne-au asigurat că pe lângă completarea și coordonarea cunoștințelor din școală prin audierea conferințelor, prin rostirea lor și prin cercetarea bibliotecii societății — vom întâlni acum și vom învăța să rezolvăm — cu un ceas mai devreme — chestiuni de

care altfel ne-am fi lovit nepregătiți mai târziu.

Întâi adevăr, în scurt timp membrii societății au avut ocazia să apară în fața tribunei și să vorbească colegilor lor despre diferite chestiuni care preocupau în aceeași măsură o ascultător și auditor. Ședințele au următorul ritual:

1. Secretarul citește sumarul ședinței precedente, în care se face pe scurt rezumatul desbaterilor.

2. După discutarea sumarului, conferențiarul pășește la tribună și își dezvoltă conferința. După el urmează de obicei un coreferențiar, care îl controlează și completează.

3. Întreaga asistență discută conferința în critică. Aceasta putând fi afirmativă și negativă. Astfel fiecare încearcă să-și formuleze clar ideile, să-și susțină — argumentând — punctul de vedere și tot astfel subiectul tratat este discutat în toate laturile lui.

4. În fine glasul autorizat al profesorilor participanți, lămurește punctele obscure completează unde e nevoie și hotărăște unde e îndoială și incertitudine.

Au abundat conferințele din Istoria Literaturii Românești, discutându-se despre Grigore Alexandrescu, Vasile Alecsandri, M. Eminescu, Titu Maiorescu. Conferențiarul, elevul Ioanițescu I. Al. cl. VII Lit. a analizat una după alta, multiplele manifestări ale acestei epocale personalități. Cercetând noi izvoare, conferențiarul, Ionescu N. Ion cl. cl. VII Lit., a adus o prețioasă completare. La reușita conferințelor s'a adăugat bogăția și adâncimea discuțiilor, prin care cei ce aveau ceva nou sau ceva de obiectat, și-au spus cuvântul. După obicei, cuvântul profesorilor, care în mod regulat participă la ședințe, a încheiat desbaterile, făcând cunoscute aprecieri și rectificări și trăgând concluzii asupra desbaterilor în ansamblul lor.

Au fost deasemeni conferințe de Istorie ca acelea despre Dimitrie Cantemir și Re-

gele Ferdinand I. Pentru că la curs nu se poate prîdidi toată Istoria Literaturii Românești și pentru că membrii societății să nu rămână străini de mersul actual al literaturii, s'a dat o importanță deosebită recenziilor ultimelor cărți apărute în vitrina librăriilor, ale autorilor deja consacrați. Am avut astfel recenzii din Mihail Sadoveanu, Ionel Teodoreanu și Cezar Petrescu.

N'au lipsit nici conferințe de ordin pur științific, cum a fost aceea despre „Prepararea sintetică a petrolului” și altele care sunt mai greu de defintt, precum „Puterea deprinderii” și mai ales „Adolescență și spiritualitate”.

* * *

Elevii cu oarecare aptitudini literare au găsit în mijlocul societății nu numai un prim mijloc de manifestare dar chiar un instrument de a canaliza talentele lor în formație. Poezii originale, nuvele, schițe, epigrame, note de călătorie și chiar piese de teatru, au fost cetite la societate; autorii lor au fost totdeauna îndreptați unde greșeau și încurajați unde se vedea a fi talentați. Distingem pe poeții Pătrașcu Paul, Secrețeanu Leonida, Dumitrache Ion și pe nuvelistul Dima.

* * *

Pentru a se cunoaște și în afară de zidurile școlii activitatea dinnăun'rul lor și pentru a da la lumina tiparului cele mai merituoase încercări ale membrilor ei, societatea a hotărît reinvierea vechii reviste, care timp de 14 ani apăruse la liceu, și care să fie totdeodată și organ autorizat al Liceului, purtând titlul de „Curier

al Liceului Sf. Petru și Pavel din Ploiești”.

Adeziunea domnilor profesori la viața societății, nu s'a tradus numai prin prezența a cinci dintre dânsii la conducerea ei și prin coborîrea în mijlocul ei a doi dintre profesorii noștri al căror renume a trecut dîncolo de școala noastră, și cari ocupă un loc de frunte în literatura românească, D-nii I. A. Bassarabescu și Radu Cosmin, cari într'o ședință solemnă a societății au citit bucăți alese din operele d-lor, dând astfel membrilor societății posibilitatea să cunoască și ca scriitori pe profesorii lor, ci mai ales adeziunea profesorilor la viața societății noastre s'a tradus prin colaborarea tuturor D-lor Profesori chiar și a celor onorifici, la revista societății.

Alături de cele mai reușite încercări ale membrilor societății apar în revistă și colaborările D-lor Profesori.

* * *

La sfârșitul acestei dări de seamă găsim nimerit, pe deoparte să asigurăm pe D-nii profesori conducători ai societății de stima și grațitudinea noastră, pentru sprijinul neprecupețit ce ne dau și să-i rugăm să creadă că înțelegem și prețuim sacrificiul ce-l fac pierzând timp și energie spre a se ocupa și sub această latură de elevii lor și pe de altă parte de a ne arăta speranța, bazându-ne atât pe trecutul societății cât și pe frumosul augur al acestui an de activitate, că rezultatele obținute acum, vor fi depășite în curând.

27 Aprilie 1936

Secretar,

OPRIȘ V. MIHAI.
CV. VII LIT.

VASILE T. NICULESCU

Destinul e de multe ori sabia nemiloasă, care pe negândite în mod brutal, curmă fără rost, fără motiv, fără cruțare, firul vieții, care totuși nu trebuia să fie rupt, să fie frânt.

Ei bine, rândurile triste, mai mult decât trist, ale clipelor de față se datoresc și sunt determinate de acest destin, care a răpit într'o clipită pe nedrept, pe neașteptate, pe mult regretatul profesor Vasile T. Niculescu, căruia socoteam, așa după cum se comporta, așa după cum se prezenta, că încă multă vreme îi era hărăzit de Dumnezeu să mai fie printre noi.

Dar faptul este fapt, în fața morții determinată de destin trebuie să ne închinăm; căci legea firii și-a împlinit rostul, împotriva ei nu avem a mai spune nimic.

Multe sunt preocupările omului în societate, dar meseria profesoratului este ceva mai mult, pentru că o viață

întreagă un dascăl, un profesor dă sfat; dă învățături, dă tot ceea ce gândul ne îndeamnă a îndruma pe calea: adevărului, dreptății, muncii, cinstitii, iubirii de părinți, de neam, de patrie, pe tinerele vârstare ce se numesc școlari dela care se așteaptă tot binele și tot folosul, întodeauna.

Ei bine, Vasile T. Niculescu a fost un bun dascăl, un adevărat profesor care a inspirat respect și venerație integrală elevilor săi. Prin urmare nu i-a lipsit nimic din ceea ce se cere unui dascăl pentru a fi inspirator și învățător mai micilor lui, tinerilor săi învățăcei.

Căci meseria dăscăliei, mare taină este și nu toți avem deslegarea divină de a merge deopotrivă pe acest drum spinos și greu, al învățaturii și sfătuirii celor cari cu însetare așteaptă tot harul și toată îndrumarea dela noi.

Din acest punct de vedere, fostul profesor Vasile T. Niculescu, nu s'a dezis nici un moment dealungul carierei sale. Dimpotrivă toată activitatea lui s'a manifestat și s'a accentuat prin acest imperativ perpetuu și categoric al omului, care mai presus de orice, a ridicat meseria lui la un dogmatism profesional integru demn și neclintit care i-a creiat față de generațiile ce i-au trecut pe sub ochii lui, un respect neclintit al adevăratului dascăl, care a slujit fără ură și fără părtinire pe altarul dreptății și respectului pentru învățătură și îndeplinirea datoriei școlărești.

A fost un iubitor și înțelegător al esteticului pe care căuta să-l promoveze în sufletul fiecărui școlar. În genere se poate spune — fără greș — cum că elevii săi mergeau pe cărările artei prin tot ceea ce producea ca desen artistic, din belșug și variat: Desenul ca materie de învățământ era o preocupare evidentă a școlarii săi; iar promovarea acestei preocupări i-a

aparținut în mod categoric.

Școala a pierdut încă unul din adevărații învățători și sfătuitoari ai ei.

Pierderea lui se va resimți multă vreme căci pilduitorii integrali nu se găsesc pretutindeni și întotdeauna. Făptura omenească nu este creată în mod absolut; relativitatea este linia de conduită pretutindeni și în toate.

Tindem către perfecțiune, dar puțini realizăm acest deziderat divin, iată omul, iată dascălul.

Fie sigur că amintirea vieții sale, ca dascăl și om va rămâne veșnic trează în mintea noastră, ca o icoană către care se va îndrepta cugetul nostru, căci icoană a fost: curată, dătătoare de lumină și credință cât timp a stat printre noi cei ce l-am cunoscut și în deosebi școlarii și profesorii.

Liceul „Sf-ții Petru și Pavel” din Ploești, simte un gol de neînchipuit și mâhnirea nemăsurată ne este, dar rugăm cerul să-l aibe în paza lui cea dreaptă.

STOICA TEODORESCU

DIRECTORUL LICEULUI
Sf-ții Petru și Pavel-Ploești

Peste meschinăriile zilnice, deasupra credințelor politice, va rămâne îndoliată în calendarul primăriei și comitetului școlar al municipiului, ziua în care acel ce a cinstit locul de membru al comisiunii interimare și scaunul de președinte al acestui comitet până acum un an de zile, — a fost secerat stupid și nemilos, dintre noi.

În comisia interimară lui Vasile Niculescu i-a revenit, ca om de școală, atributul de președinte al comitetului școlar, căruia a știut să-i închine toată activitatea sa constructivă și mai ales toată dragostea sa.

Imi revine dureroasa misiune ca în numele conducerii primăriei și a comitetului școlar comunal, să deplâng

dispariția atât de neașteptată a fostului coleg și președinte, și o fac cu firească și sinceră emoțiune pentru înaintașul meu și fostul meu profesor. Pentru că dacă m'ar stăpâni numai amintirile anilor din liceu, sau activitatea pe altarul școlilor primare din oraș a celui ce nu mai este încă, ar fi prea mare îndemn ca să lăcramez.

Cu adâncă smerenie mă plec în fața celor ce au rămas din Vasile T. Niculescu, și îl deplâng cu durerea pe care o încerci văzând dispăruți oameni de nădejde.

Zăbranicul negru din sufletele noastre va reapare odată cu evidența înfăptuirilor sale, activitatea sa va fi continuă obsesie pentru noi.

Astfel prin cele ce a făcut și prin ceea ce a gândit bine pentru școlile din orașul nostru, Vasile Niculescu rămâne o valoroasă amintire și un prețios îndreptar, ceea ce e foarte mult.

JEAN CHIȚU
PREȘED. COMITET. ȘCOLAR

Lupta cea bună a luptat, drumul cel bun l-a făcut, credința a apărât (II. Timoteiu, IV, 7) și tot ce-a fost bun și folositor a săvârșit. ! Să doarmă în pace și să se odihnească!

Domnul Dumnezeu să-l aibă în grija sa și să-l odihnească cu aleșii săi în loc de lumină, în loc de fericire, — unde nu este durere, nici suspin, ci viață fără de sfârșit...

VIRGIL I. HERDA.

Profesor la Liceul Sf-ții Petru și Pavel.

PAGINA JOCURILOR.

ȘARADĂ.

Cuvântu-i mic, dar lucru-i mare —
Și ar fi cu mult mai mare,
De s'ar face peste mare
Nu de mu't s'a construit
Peste, un fluviu renumit
D'un craiu falnic și isteț
Acelaș cuvânt pe dos,
Insemneaz' un lucru mic
Curge tot, nu lasă pic!

GHICITOARE.

Am trei litere : a doua
O poți schimba precum voești ;
O măsur'o să găsești ;
Toate dacă le-ai legat,
Altă măsură ai aflat.

GHICITOARE.

Între toți șerpii din lume,
Am eu unul cunoscut,
Fără seamăn fără nume
Și'n iuțea neîntrecut,
Cât de iute sboară dânsul
Să-mi închipuesc nu pot,
Căci omoară într'o clipă
Cal cu călăreț cu tot.
Lui îi place să trăiască
Sus pe piscuri și pe loc
Poate face orice casă

Toată pară, toată foc.
El sdrobește-un arbor mare
Ca p'un pai suflat de vânt
Căci pe dânsul să-l înfrunte
Nu-i putere pe pământ.
Glasul lui așa-i de groaznic
Încât tremură de el
Omul cel mai tare'n fire
Întocmai ca un mișel
Acest monstru niciodată
Nu-i de nimic fugărit
Și când moare, în foc moare,
Și de moarte - a murit.

ȘARADĂ.

Sunt o propozițiune
Din patru vorbe mă poți compune.
Prima-i animal frumos
E sălbatec și fricos.

Cea de-a *doua-i* numeral.
„O” cum face la plural ?
Următoarea ca s'o știm
La împletituri gândim,

Ultima-i verb, ce loc are
Într'a treia conjugare ;
Învers dacă mă citești
La *întâia* mă găsești.

TEODORESCU ȘTEFAN
CL. VI A

CURIERUL MATEMATICILOR.

La liceul „Sf. Petru și Pavel” din Ploești s'a întemeiat de către elevii secției științifice sub conducerea subsemnatului, în Decembrie 1935, o societate de Matematici cu numirea „Spiru Haret”. Scopul societății este :

a) Verificarea și coordonarea neîntreruptă a materialului științific dobândit de elevi la cursuri ; transformarea acestui material pentru fiecare elev în instrumente proprii rezolvării exercițiilor și problemelor de matematici și Fizică ;

b) Creierea și întărirea inițiativei de investigație a elevilor în câmpul matematicilor ;

c) Completarea cunoștințelor de Matematici, până la nivelul cerut de examenele de admitere în școlile de specialitate sau Universitate, la cari se vor prezenta viitorii absolvenți ai secției științifice. Se știe că, în ultimii ani, programa analitică a matematicilor pentru liceu a variat fără nici o socoteală, iar cea de astăzi are destule lipsuri ;

d) Ținerea de conferințe de popularizare cu subiecte științifice și din Istoria Științelor.

Pentru atingerea acestui scop, membrii societății țin ședințe săptămânale — pentru acest an școlar, Lunia dela 5 la 7 d. a. în cari se expun chestiuni teoretice, se propun, rezolvă și discută exerciții și probleme.

Cu modestie dar cu hărnicie o parte a membrilor societății își întrebuințează, pe lângă cele două ore ale ședinței — în legătură cu ele — și alte ore libere din cursul săptămânii, la îmbogățirea lor intelectuală, la formarea unei discipline personale a muncii și implicit la oțelirea împotriva ispitei de a pierde vremea cu ocupații dăunătoare.

D-nii Conducători ai Soc. culturale „I. L. Caragiale” și revistei „Curierul liceului” solicitându-ne colaborarea la revistă, această colaborare începe cu numărul de față sub titlul „Curierul Matematicilor” și se face în spiritul principiilor arătate, cu dorința de a înfrăți preocupările extra școlare ale elevilor liceului.

G. CANCIU.
PROFESOR.

Cercul lui Euler

și aplicații în legătură cu el.

Cercul lui Euler¹⁾ sau al celor nouă puncte este cercul care, într'un triunghi, trece prin mijloacele laturilor, prin picioarele înălțimilor și prin mijloacele segmentelor de în-

1) Mare matematician n. la Bâle în 1707, mort la Petersburg 1783.

ălțimi din tre vârfuri și ortocentrul triunghiului.

Din cauza mulțimii proprietăților acestui cerc și a importanței lor, este de dorit ca acest capitol să fie cunoscut de cât mai mulți din cei ce se ocupă cu studiul Matematicilor — în special de elevii liceelor cari urmează sau vor urma secția științifică, el lipsind din manualele puse la îndemâna școlii secundare.

Demonstrația teoremei.

I. *Cercul care trece prin picioarele medianelor, voi demonstra, că trece prin picioarele înălțimilor și prin mijloacele dreptelor care unesc punctul de întâlnire al înălțimilor (ortocentrul) cu vârfurile triunghiului.*

D, E, F picioarele medianelor K, M, G picioarele înălțimilor L mijlocul distanței A H Dreapta F K, care unește vârful K al unghiului drept cu F mijlocul ipotenuzei A C din triunghiul dreptunghiu A K C este jumătate din această ipotenuză ; cu alte cuvinte $FK = FC$ deci $FK = DE$ (DE unind mijloacele laturilor A B, BC este jumătate din AC).

Patrulaterul FKED este un trapez isoscel având : \parallel și $FK = DE$. Deci FKED este un patrulater inscriptibil. Rezultă că cercul care trece prin F, D, E, va trece și prin K deci prin piciorul înălțimei. Demonstrația pentru celelalte înălțimi este analogă.

În felel acesta am arătat ca cercul care trece prin picioarele medianelor trece și prin picioarele înălțimilor. Aceiaș chestiune se poate demonstra și în felul următor :

Circumferința punctelor D, E, F, trece prin K piciorul înălțimilor deoarece patrulaterul DEKF est inscriptibil căci $\widehat{D} = \widehat{C} = \widehat{K}$ Primele unghiuri sunt egale având laturile paralele, iar \widehat{C} și \widehat{K} sunt egale din triunghiul isoscel FCK.

A demonstra că *cercul ce trece prin picioarele înălțimilor și medianelor, trece și prin L mijlocul distanței A H revine la a arăta că patrulaterul LFKE este inscriptibil.* Se observă ușor că : (unghiul) EFL este egal cu (unghiul) AGC = 90° , având laturile paralele. (unghiul) AKE = 90° .

(unghiul) EFL = AKE.

patrulaterul LEKF inscriptibil.

Deci cercul trece prin punctul L. Demonstrația pentru celelalte două puncte M și N este analogă.

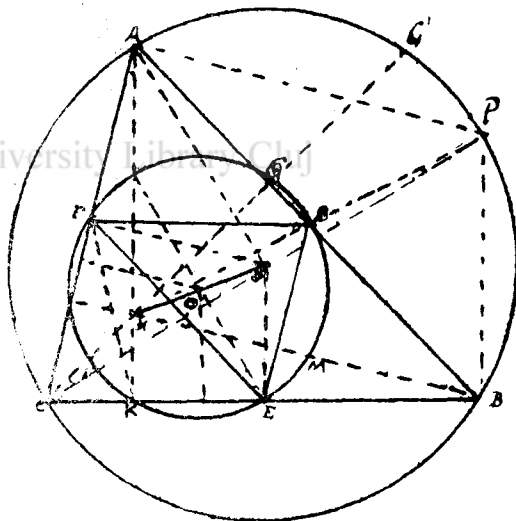
Din cele expuse rezultă că cercul considerat trece prin nouă puncte remarcabile,

(picioarele medianelor, înălțimilor și mijloacele distanțelor dela punctul de întâlnire al înălțimilor (ortocentrul) la vârf, deaceia i se mai spune : *Cercul celor nouă puncte.*

II. Din faptul că (unghiul) LFE = LKE = 90° , tragem concluzia că cercul celor nouă puncte are ca diametru pe L E, adică în general, dreapta care unește punctul de pe o înălțime cu mijlocul laturii corespunzătoare a acesteia înălțimi.

III. Centru cercului celor nouă puncte este la mijlocul dreptei care unește punctul de întâlnire al înălțimilor cu centrul cercului circumscris triunghiului.

Centrul cercului Euler se găsește pe perpendicularele ridicate pe mijloacele lui FG și KE ; ori aceste perpendiculare trec prin punctul O' mijlocul lui OH, Deci OH conține centrul cercului celor nouă puncte.

Dreapta OH poartă numele de dreapta lui Euler.

IV. Raza cercului lui Euler este jumătate din raza cercului circumscris.

Demonstrație :

O (centru cercului circumscris).

OE, OF, OD perpendicularele pe mijloacele laturilor. (Triungh.) $O'E = (tr.) O'HL$ având : $O'O = O'H$

(ungh.) $LOH' = EOO'$ ca alterne interne

(ungh.) $LHO' = OO'E$ opuse la vârf.

Din egalitatea triunghiurilor scoatem :

OE=LH dar LH=LA (L fiind mijloc. lui AH)

* * * OE=LA

Patrulaterul ALEO este un paralelogram având: AL || OE (amândouă fiind perpendiculare pe CB). AL=OE

Figura ALEO fiind un paralelogram LE=AO dar LE este diametrul cercului Euler iar O A este raza cercului circumscris.

Această demonstrație se putea face mai ușor observând că LO' care este raza cercului Euler, unește mijloacele laturilor AH și HO din triunghiul AHO deci este jumătate din AO raza cercului circumscris.

expusă de
NICULESCU ȘT. C.
 cl. V

ALTĂ DEMONSTRAȚIE.

Intrebuințăm *omotetia*.— Se spune că două figuri ABCD... și A'B'C'D'... sunt omotetice dacă dreptele AA', BB', CC'... trec prin acelaș punct (centrul de omotetie), care le împarte în segmente de acelaș fel, al căror raport este acelaș pentru toate dreptele (raportul de omotetie). Omotetia este directă sau inversă după cum centrul de omotetie este de aceeaș parte a figurilor sau între ele.

Se demonstrează că :

I. două poligoane homotetice sunt asemenea, au laturile omoloage paralele și raportul lor de asemănare este egal cu raportul de omotetie ;

II. două cercuri sunt totdeauna omotetice directe sau inverse, cu consecințele :

a) tangentele comune exterioare la două cercuri trec prin centrul de omotetie directă, iar tangentele comune interioare trec prin centrul de omotetie inversă ;

b) Centrele de omotetie directă și inversă a două cercuri formează o diviziune armonică cu centrele lor și împart distanța centrelor într'un raport egal cu al razelor.

Și acum aplicația omotetiei la cercul ce-

lor nouă puncte (ne referim la figura din prima demonstrație) :

S'a însemnat su O centrul cercului circumscris triunghiului dat ABC și H ortocentrul său. Fie L,M,N, mijloacele porțiunilor din înălțimi cuprinse între H și vârfuri ; aceste puncte sunt pe un cerc omotetic cu cel dintâi, centrul de omotetie fiind H și

raportul $\frac{1}{2} \left(\frac{HL}{HA} = \frac{HM}{HB} = \frac{HN}{HC} = \frac{1}{2} \right)$

Acest cerc trece și prin picioarele înălțimilor, căci prelungind, de exemplu pe CG până întâlnește cercul circumscris în G' avem

ungh. AG'C = ungh. ABC = ungh. G'HA deci triunghiul AHG' este isoscel și G e la mijlocul lui HG', adică :

$$\frac{HG}{HG'} = \frac{1}{2}$$

Tot astfel pentru celelalte înălțimi. Rezultă că raportul de omotetie al acestor puncte față de centrul H e acelaș ca și al punctelor L, M, și N, deci ele se află pe cercul acestor puncte.

Să ducem BP paralelă cu AH. PC va fi atunci diametru în cercul circumscris, deci PA va fi perpendiculară pe AC și prin urmare paralelă cu BH; urmează că HP trece prin mijlocul D al lui AB (PH și AB fiind diagonale în paralelogramul format) HD

este jumătate din HP și $\frac{HD}{HP} = \frac{1}{2}$

Tot astfel pentru celelalte mediane. Picioarele medianelor se află pe cercul celor 6 puncte precedente. Cercul O' trece deci prin 9 puncte.

Consecințe :

I. Centrul O' al acestui cerc fiind omolog cu O în raport cu H, va fi la mijlocul distanței HO, raportul de omotetie fiind $\frac{1}{2}$

II. Cum centrul de omotetie împarte distanța centrelor în acelaș raport cu al razelor, urmează că raza cercului celor 9 puncte este jumătate din raza cercului circumscris.

Proprietăți : I. Celălalt centru de omotetie al celor două cercuri este *centrul de greutate al triunghiului* (centrul medianelor) de-

oarece el împarte dreptele AE, BF și CG în segmente al căror raport este 1:2 fiind situat invers de cum a fost H.

Deci centrul cercului circumscris, centrul cercului celor 9 puncte, centrul de greutate și ortocentrul într'un triunghi sunt pe aceeași dreaptă, formează o diviziune armonică și ultimele două împarte distanța primelor două în raportul 1:2.

II. Dacă triunghiul ABC este dreptunghic în A, punctul de întâlnire al înălțimilor este chiar vârful A, centrul O al cercului circumscris este mijlocul ipotenuzei. Cercul lui Euler va trece prin urmare numai prin 5 puncte: mijloacele laturilor, piciorul înălțimei ce cade pe ipotenuză și vârful unghiului drept și va avea centrul în mijlocul medianei.

Insemnăm cu a ipotenuza; cu b și c catetele, raza cercului circumscris $R = \frac{a}{2}$ raza cercului lui Euler $r_9 = \frac{a}{4}$ (Figura o face cititorul).

Să demonstrăm că cercul lui Euler și cercul înscris în triunghi sunt tangente. Considerăm dreptele AB și AC ca axe de coordonate, AB axa abiciselor și AC a ordonatelor. În acest sistem coordonatele centrului O', al cercului lui Euler, sunt:

$x = \frac{c}{4}$; $y = \frac{b}{4}$, iar ale centrului cercului înscris, I, $x = r$; $y = r$. Ecuațiile celor două cercuri vor fi:

$$\left(x - \frac{c}{4}\right)^2 + \left(y - \frac{b}{4}\right)^2 = \left(\frac{a}{4}\right)^2$$

$$(x-r)^2 + (y-r)^2 = r^2$$

sau transformate:

$$x^2 + y^2 - \frac{c}{2}x - \frac{b}{2}y = 0 \quad (b^2 + c^2 = a^2).$$

$$x^2 + y^2 - 2rx - 2ry + r^2 = 0$$

Să căutăm intersecția acestor două cercuri. Axul lor radical este:

$$\left(\frac{c}{2} - 2r\right)x + \left(\frac{b}{2} - 2r\right)y + r^2 = 0 \text{ sau}$$

ținând seamă că $r = p - a$, avem:

$$2(2a - 2b - c)x + 2(2a - 2c - b)y + (b + c - a)^2 = 0.$$

Și eliminând pe y între ecuația axului radical și ecuația cercului lui Euler, obținem pentru x două rădăcini egale:

$$x = \frac{(b+c-a)(a-c)}{2(2b+2c-3a)}$$

iar pentru y valoarea

$$y = \frac{(b+c-a)(a-b)}{2(2b+2c-3a)}$$

cari sunt coordonatele punctului de contact între axa radicală și cercul lui Euler. Deci Cercul lui Euler și cercul înscris sunt tangente.

Proprietatea se menține și pentru triunghiul oarecare.

Propunere. Cercul circumscris unui triunghi este cercul celor 9 puncte pentru triunghiul format de biseptoarele unghiurilor exterioare.

G. C.

Probleme rezolvate.

la Societatea „Spiru Haret“

I. Se dă expresia

$$x = \frac{4}{2a - x}$$

Să se găsuască valorile lui a pentru ca valoarea minimă a expresiei să fie egală cu de două ori valoarea ei maximă.

MAXINOIU TR.

Soluție dată de BUGEANU O. PAUL
cl. VII Șt. Lic. Ploești

Insemnăm cu I expresia dată și-i calculăm derivata:

$$I' = 1 - \frac{4}{(2a-x)^2} = \frac{(2a-x)^2 - 4}{(2a-x)^2}$$

$$= \frac{(2a-x-2)(2a-x+2)}{(2a-x)^2}$$

Rădăcinile derivatei, obținute din anularea număratorului ei, sunt:

$x_1 = 2(a-1)$ și $x_2 = 5(a+1)$ iar Valorile respective ale expresiei;

$$y_1 = 2(a-2) \text{ și } y_2 = 2(a+2).$$

După următorul tablou;

x'	$2(a-1)$		$2(a+1)$				
y'	+	+	0	---	0	+	+
y	$2(a-2)$		$2(a+2)$				

se vede că *max.* are loc pentru $x=2(a-1)$ și este $2(a-2)$ iar *min.* pentru $x=2(a+1)$ și este $2(a+2)$.

După condiția problemei rezultă ecuația: $2(a+2)=4(a-2)$ care dă pentru a valoarea 6.

Soluția II, dată de ...

Fie
$$y = x - \frac{4}{2a-x}$$

Eliminând numitorul și ordonând după puterile lui x avem:

$$x^2 - (2a+y)x + 2ay + 4 = 0$$

din care :

$$x = \frac{2a+y \pm \sqrt{y^2 - 4ay + 4a^2 - 16}}{2}$$

Pentru ca x să fie real, trebuie ca să avem:

$$y^2 - 4ay + 4a^2 - 16 \geq 0.$$

de unde :

$$y \leq 2a-4 \text{ și } y \geq 2a+4$$

căci $2a-4 < 2a+4$.

Rezultă că $2a-4$ e valoarea maximă a lui y iar $2a+4$ valoarea lui minimă.

După condiția problemei avem ecuația :

$$2a+4 = 2(2a-4)$$

care ne dă $a=6$.

II.

$$E = \sqrt{D^2 + (d+e)^2} - \sqrt{D^2 + (d-e)^2}$$

Se cere :

1. D, d, e , fiind segmente cunoscute să se construiască grafic segmentul E .

2. Să se facă expresia E calculabilă prin logaritmi.

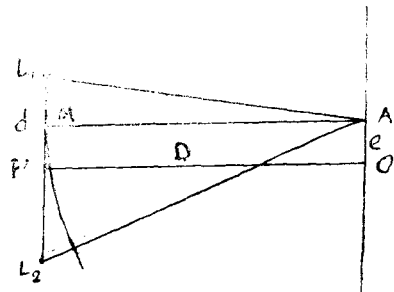
3. Să se arate că dacă D reprezintă distanța dela segmentul ce unește două puncte luminoase la paravanul paralel cu acest segment, d fiind jumătatea segmentului de mai sus și e distanța dela franja lu-

minată principală la prima franjă de interferență luminată, atunci, expresia E reprezintă lungimea de undă λ a luminii monocromatice întrebuințate.

(prop. de P. BUGEANU)

Soluție dată de IONESCU THEODOR
cl. VII șt. Lic. Ploaști

1. Construim segmentul $\sqrt{D^2 + (d+e)^2}$, care este ipotenuză în triunghiul dreptunghiu

ABC de catete D și $(d+e)$.

Tot astfel construim și segmentul

$$\sqrt{D^2 + (d-e)^2};$$

D și $(d-e)$ fiind catete în triunghiul drept ABF, care are ca ipotenuză acest segment. Diferența celor două segmente :

$$\sqrt{D^2 + (d+e)^2} - \sqrt{D^2 + (d-e)^2} = E$$

este MC , obținut ! aducând pe BF , prin rotație peste BC .

2.

$$E = \sqrt{D^2 + (d+e)^2} - \sqrt{D^2 + (d-e)^2} =$$

$$D \left(\sqrt{1 + \frac{(d+e)^2}{D^2}} - \sqrt{1 + \frac{(d-e)^2}{D^2}} \right)$$

punând $\frac{d+e}{D} = \operatorname{tg} a$; $\frac{d-e}{D} = \operatorname{tg} b$ avem :

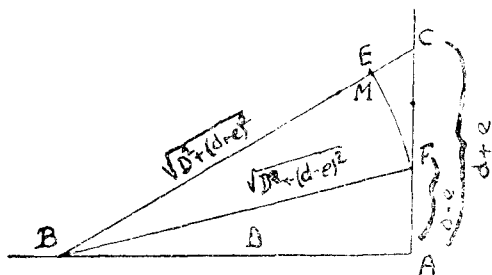
$$E = D \left(\sqrt{1 + \operatorname{tg}^2 a} - \sqrt{1 + \operatorname{tg}^2 b} \right) =$$

$$D (\sec a - \sec b) \text{ sau}$$

$$ED = \left(\frac{1}{\cos a} - \frac{1}{\cos b} \right) = D \frac{\cos a - \cos b}{\cos b \cos a}$$

$$\text{și în definitiv : } E = \frac{2D \sin \frac{a+b}{2} \sin \frac{a-b}{2}}{\cos a \cos b}$$

Vibrațiile de lumină monocromatică ce pornesc de la două puncte L_1 și L_2 , interferându-se vor da naștere pe un paravan P ,

la franje luminate și întunecate, după cum diferența de drum a celor două unde va fi egală cu un număr par sau impar de $\frac{\lambda}{2}$

La prima franjă luminată A diferența de drum a celor 2 unde este egală cu

$$\frac{2\lambda}{2} = \lambda$$

În triunghiul dreptunghic L_1AM (MAIPO)

$$L_1A = \sqrt{D^2 + (d-e)^2}$$

În triunghi drept. L_2MA

$$L_2A = \sqrt{D^2 + (d+e)^2}$$

L_1A și L_2A fiind drumurile parcurse de vibrațiile luminoase din punctele L_1 și L_2 la prima franjă luminată, A diferența lor reprezintă tocmai lungimea de undă λ a luminei monocromatice întrebuițată; însă după formula această diferență:

$$\sqrt{D^2 + (d+e)^2} - \sqrt{D^2 + (d-e)^2} = E = \lambda$$

Probleme Propuse.

1. Însemnând $F(x) = a^x$ să se studieze seria al cărui termen general este: $U_n = F^{(n)}$

Bugeanu O, Paul cl. VII Șt.

2. Să se calculeze volumul unui con circular drept înscris într'un hiperboloid, format prin rotația unei hiperbole împrejurul axei transversale. Generatoarea conului fiind egală cu diametrul bazei iar axele hiperbolei: 4 dm. cea transversală și 2 dm. cea netransversală.

Constantinescu C. cl. VIII Șt.

3. Să se găsească condiția ce trebuie să existe între baza unui număr piramidal și un număr oarecare astfel ca adăugând la numărul piramidal multiplicat cu 6 numărul oarecare, să obținem cubul acestui număr.

Dinculescu Sorin cl. VIII Șt.

4. Două cercuri oarecari tangente exterior sunt tangente interior la un al treilea cerc. Să se demonstreze că

unind centrul fiecărui cerc cu punctul de tangență al celorlalte două se obțin trei drepte concurente.

Nicolescu Șt. Const. cl. V.

5. Într'un triunghi oarecare să se înscrie un triunghi echilateral având o latură paralelă cu una din laturile triunghiului dat.

Bugeanu O Paul cl, VII Șt.

6. Să se arate că un număr b nu poate fi simultan medie aritmetică și medie geometrică între două numere diferite a și c . Să se arate același lucru pentru media aritmetică cu media armonică și pentru media geometrică cu media armonică. Să se verifice grafic.

Bugeanu O. Paul cl. VII Șt.

7. Să se construiască un triunghi oarecare cunoscând o latură, raza cercului în scris și raportul distanțelor

centrului cercului înscris la extremitățile laturii date.

Nicolescu Șt. Const. cl. V.

8. Să se găsească condiția necesară și suficientă pentru ca trei arce în progresie aritmetică să aibă sinusurile în progresie geometrică corespunzătoare. Să se arate că în acest caz toate celelalte linii trigonometrice sunt și ele în progresie geometrică și să se interpreteze rezultatele.

Bugeanu O. Paul cl. VII Șt.

9. Să se găsească toate numerele mai mici ca 50.000, cari împărțite cu oricare din numerele 5, 11, 13 și 31 ne dau restul 1.

10. Un bidon prismatic de tablă cu baza un patrat are ca dimensiuni interioare: înălțimea de 3,4 dm și latura patratului de 2,5 dm. Știind că grosimea tablei e de 2 mm, densitatea tablei 7 și densitatea untdelemnului

care-l umple 0,9; să se afle greutatea bidonului plin cu untdelemn.

11. Să se rezolve triunghiul în care se dă: ungh. $C=40^\circ$, $c=5$ m și $\frac{\sin A}{\sin B} = \frac{2}{3}$

12. Să se construiască grafic x dat de relația $x = \frac{a_2 \cdot b}{c \cdot d}$; a , b , c și d fiind 4 lungimi date grafic.

13. Două mobile A și B se mișcă cu iuțeli uniforme pe două drepte perpendiculare Ox și Oy. Mobilul A pleacă din O la ora 8 cu iuțeala de 30 m pe oră, iar mobilul B pleacă din O la ora 8 și 20 minute cu iuțeala de 20 m pe oră. La ce oră distanța AB va fi de 60 m?

14. Să se determine 4 numere, în progresie aritmetică, astfel ca produsul lor să fie 105, iar suma patratelor să fie de 84.

G. VARNALI Profesor

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SPRE ȘTIINȚĂ.

Societatea „Spiru Haret” a elevilor secției științifice dela liceul din Ploești este condusă de d-l G. Canciu profesor de Matematici și are următorul comitet:

Secretar general	<i>Dinculescu Sorin</i>	<i>cl. VIII Șt.</i>
Secretar,	<i>Ionescu Teodor</i>	„ VII ”
Bibliotecar,	<i>Ailenii Ștefan</i>	„ VIII ”
Casier,	<i>Fitz Eugen</i>	„ ”
Membrii:	<i>Nicolae Silvestru</i>	„ ”
	<i>Bugeanu Paul</i>	„ VII ”
	<i>Vulcan N.</i>	„ ”

La biblioteca Societății „Spiru Haret” se găsesc următoarele reviste:

1. Gazeta Matematică;
2. Revista Matematică Timișoara;
3. Suplimentul Gazetei Matematice;
4. Numerus;
5. Pitagora;
6. Natura.

cu toate numerele din anul curent al fiecăreia.

La ședințele societății „Spiru Haret”, cari se țin în fiecare săptămână, Lunea dela 5 la 7 d. a., pot lua parte și elevii cari nu sunt membri ai societății,

Elevii cari doresc să colaboreze la Cuvântul Matematicilor cu articole, probleme propuse sau rezolvate, sunt ținuți să observe următoarele reguli:

1. Articolele să fie scrise pe o singură pagină a foilor și cât se poate de clar;

2. Problemele rezolvate trebuie redactate și scrise cu îngrijire, fiecare pe o foaie deosebită și pe o singură parte a foilor, Ele vor fi precedate de numărul și enunțul problemei și urmate de numele și clasa trimitătorului. Când soluțiunea unei probleme sau vreun articol va ocupa mai mult de o pagină, diferitele foi ce vor lipi între ele ast

fel ca să nu se piardă una de alta. Nu se va ține scamă de problemele cari nu se vor trimite în aceste condițiuni.

3. Figurile se vor desena pe aceeaș foaie cu soluția problemei sau cu articolul, sau vor fi lipite pe foaia principală.

4. Problemele de propus vor trebui să fie urmate de o schiță completă a soluțiilor.

Soluțiile la problemele propuse se primesc

până la apariția lor în revistă ; după aceasta nu se primesc decât soluții mai simple sau mai elegante.

Soluțiile problemelor propuse, articolele și problemele de propus se vor trimite D-lui Profesor G. Canciu, Ploești, str. Stănică Marin 28, care le va îndruma redactorilor delegați de Societate. După examinare ele vor fi publicate sau în lipsă de loc, anunțate în pagina ultimă a revistei.

CRONICA LITERARA.

De sărbătoarea cărții.

Despre lucrurile mari nu poți să vorbești — și mai ales să scrii, decât cu un sentiment de neliniște și de inferioritate. Ar părea o afirmație stranie azi, când largă răspândire a tiparului a adus cu sine, între atâtea lucruri bune, și un rău: deprecierea valorilor spirituale.

Se scrie cu atâta ușurință despre Dumnezeu, carte, iubire și spirit, încât aproape niciunul din simbolurile de cari ne apropiam, cutremurați de fior, nu și-au mai păstrat sfîntenia dela început. Aceasta pentru că omul nu s'a sbuciumat să-și ridice înțelegerea până la înălțimea de azur a lor, ci le-a coborît la nivelul atât de jos al înțelegerii lui de toate zilele. Pe aceeaș masă de tocat a gândurilor de fiecare ceas, a dissectat largile simboluri, cari îi împodobeau vieța ca niște icoane.

Când însă în tine stăruie nesdruncinată de cataclismele psihice, cari au prăvălit simboluri, valori și mituri, o ierarhie a valorilor

vieții. și când ești nevoit să scrii despre ele, te cuprinde panica de a nu-ți pângări zeii.

În ce haine de sărbătoare să te apropii de altarul lor ?

* * *

Întâmpinată de o primăvară schimbătoare cu flori, cu belșug de verdeață și sbor de rândunele, săptămâna cărții a adus cu ea un parfum nostalgic, o atmosferă mai pură, în care suflet și minte s'au simțit mai în largul lor. O săptămână a spiritului, din cele cincizeci și două închinat trupului, nevoilor și metehnelor lui.

Pătruns ori nu de importanța ei, dar mai ales impresionat de organizarea la care — în frunte cu M. S. Regele, au adus prinusul elanului și muncii lor toți făuritorii culturii românești, toate instituțiile și organele de cultură, publicul i-a făcut o primire triumfală. Rotativele ziarelor s'au oprit o clipă din măcinarea cotidiană a efemeridelor, pentru a turna în pânzele coloanelor ode cărții.

iar undele eterului radiofonic au vibrat peste plaiuri și munți, ducând antenelor care le așteptau înflămânzite, panegiricul gândului dăruit veșniciei prin mijlocirea slovei tipărite.

Elogiul Cărții? Va putea fi scris vreodată? Ar trebui o hârtie țesută nu din lemnul mort al copacului, ci din seva lui tânără — și o cerneală plămădită din miresmele și nectarul florilor. Și atunci însă — ca și acum — elanul trubadurului Cărții, s'ar sbuciuma zadarnic în bolovănișul greu al cuvintelor. Singura ofrandă a spiritului la altarul Cărții va rămâne pietatea. Căci singura salvare a spiritului e Cartea.

VASILE BORZEȘTI
PROFESOR

CĂRȚI NOI.

CARTEA FIILOR MEI a apărut în editura Cugetarea, tradusă de D-l Inginer Horia St. Botescu, profesor în învățământul Profesional. Este o lucrare de educație integrală scrisă de un părinte care a pierdut în războiul cel mare pe cei patru fii ai săi.

A fost tradusă aproape în toate limbile și abia acum în românește.

Autorul are în capitolele cărții, de o palpitantă realitate și actualitate, pagini frumoase despre om, familie, cetățean și patrie. Această carte va servi tinerelor generații ca o călăuză pe drumul datoriei. O recomandăm cu toată căldura elevilor noștri.

N. S.

BCU Cluj / Cluj University Library Cluj

Din lucrările d-lor prof. ai Liceului.

D-1 Prof. A. MOȘOIU :

1. **Panegiricul Impăratului Traian** Trad. după *Pliniu cel Tânăr* 2 ediții.
2. **Insemnătatea societăților de lectură ale elevilor din licee.**
3. **Cuvântarea în Senat relativă la legea învăț. secundar din 1928.**

D-1 MUNTEANU-RAMNIC.

a) **Lucrări proprii :**

Comițiile. (Din viața și dreptul public roman).

Limitele Daciei.

Ploieștii de-altădată.

Gheorghe Lazăr și Bărcăneștii.

Pentru Basarabia (culegere de texte).

Doamna Rosetti (trad. din „*Legendes Democratiques du Nord*” de Jules Michelet).

Istoria Patriei pentru Școalele Comerciale Vol. I și II (în două ediții).

Istoria Românilor, ediția I pentru cl. III secundară.

Istoria Românilor ediția II pentru cl. IV secundară.

Istoria Veche și Medievală pentru cl. I secundară.

Istoria Veche, pentru cl. I secundară.

.....
REDACTIA ȘI SECRETARIATUL
la D-I PROF. N. I. SIMACHE
Str. Ghiță Alexiu, 8
PLOIEȘTI
.....

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1936
„CARTEA ROMÂNEASCĂ”
LIBRĂRIE, :: TIPOGRAFIE, :: LEGĂTORIE DE CĂRȚI
PLOIEȘTI

Prețul Lei 15.